Nº 269. Aº 1860

ZATURDAG 10 NOVEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaars en Postkantoren Abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat, Wijk 10, Nº 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels.... *f* 1.—
Iedere regel meer. 0.20
Andere Advertentiën per regel 0.30
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

De Krijgsmagt in Oost-Indië.

De gelukkig bedwongen muiterij onder de vreemde troepen te Samarang heeft de aandacht van het publiek ook in Nederland in hooge mate opgewekt en omtrent de gevaren die onze Indische heerschappij omringen en ons geheel bestaan in die gewesten in de waagschaal stellen, de openbare meening vervuld met angstige bekommering. Welke zijn, dus vroeg men bij 't vernemen der Jobstijding, welke zijn de oorzaken van het kwaad, welke de middelen van herstel?

Het is goed dat de publieke aandacht gevestigd zij op een zoo belangrijk punt, dat zij 't gevaar beseffe en tot herstel dringe: zonder drang van de zijde des publieks schijnt toch in Nederland niet veel hervorming te hopen. Want dat er hervorming noodig is wordt bij deskundigen, bij iedereen eigenlijk die meer dan oppervlakkig den gang van zaken in de laatste jaren gade sloeg, sedert lang niet meer in twijfel getrokken.

De hechtste steun van onze magt in Indië is tot nu toe ons leger daar te lande: slechts een derde van dat leger (ongeveer 10,000 man) zijn Europeanen; de overige zijn voor 't meerendeel Amboinezen en Sumatranen; van het Europeesch element is wederom niet meer dan een derde gedeelte Nederlanders: de overige meestal Zwitsers, Duitschers, Belgen.

Die toestand is in allen deele gebrekkig en gevaarlijk: reeds dát is een hoofdgebrek dat het zwaartepunt onzer magt berust bij het leger; dit leger kunnen wij nooit, zeker niet op den duur, tot zulk eene sterkte brengen dat ingeval van ernstige, niet bloot plaatselijke en voorbijgaande, moeijelijkheden, het bezit der kolonien daardoor verzekerd zij. Over de middelen om daaraan te gemoet te komen aanstonds nader.

Ook de *zamenstelling* van 't leger moet zorg wekken: op de twee derde niet-Europesche troepen zal niet altijd en in allen geval kunnen gerekend worden. Men kan Sumatra of Java in geval van plaatselijken opstand wel bedwingen met Amboinezen en de onlusten op Borneo of Celebes in toom houden met troepen van Sumatra afkomstig. Maar wanneer zich eens een algemeen verzet tegen onze Indische oppermagt verhief, zoo als wij 't kort geleden in Britsch-Indië hebben zien gebeuren, zouden al de inlandsche soldaten, in stede van onze magt te helpen schragen, in zoovele vijanden veranderen.

En niet alleen de zamenstelling van het leger, ook zijn inrigting, eischt verbetering: 't gebrekkige zit niet alleen in de verhouding der bestanddeelen maar ook in de geheele organisatie, de inrigting van de dienst en het leven der militairen, en de geringe uitzigten voor de toekomst. Een en ander staat in zeer naauw verband en werkt onderling op elkander in, zoodat b. v. eene verbetering van het lot der militairen, het openen van beter vooruitzigten onvermijdelijk een grooten en heilzamen invloed zou hebben op het getal en gehalte der dienstzoekenden.

Wij hebben dus voor Indië noodig een beter zaamgesteld en beter ingerigt leger: bovendien een steun buiten en behalve 't leger.

Voor dit laatste zijn de elementen aanwezig: wel zou gewis een vermeerdering van Nederlandsche bevolking op Java en de buitenbezittingen daartoe nog krachtig kunnen bijdragen, maar deze is, gelooven wij, niet zoo spoedig of gemakkelijk te verkrijgen. Wij zouden het zeer betwijfelen of de uitkomst het gevoelen van sommige publicisten zou regtvaardigen dat nl. het invoeren van vrijzinniger bepalingen omtrent de toelating van Nederlanders in de kolonien, gelijk dezer dagen door den Minister van Kolonien zijn aangenomen, en de ondersteuning der particuliere nijverheids-ondernemingen van Regeringswege „al spoedig in de meeste oorden van Java een krachtige (!) Nederlandsche bevolking zou doen ontmoeten", die ons bestuur „tot hechten steun zou verstrekken." En al kon men dergelijke gunstige en gewenschte uitkomsten van die verlangde regeringsmaatregelen hopen, ook dan nog schijnt het niet zoo zeker dat zij ons buiten gevaar zou stellen van zamenzweringen en geheime complotten. Men zegt nu wel: de Nederlander zal al spoedig bespeuren wat er gaande is in het landschap waarin hij zich ophoudt en de Regering daarvan kennis geven, opdat zij haar maatregelen kunne nemen — maar de geschiedenis van het geheime complot, te midden van een zeer talrijke Nederlandsche bevolking te Samarang gesmeed en op 't punt gebragt van uitvoering te erlangen, strekt niet om aan dat gezegde zeer groote waarde te doen hechten.

Meer verwachting zouden wij koesteren van een goed gebruik der nu reeds voorhanden zijnde middelen van bedwang en van verdediging.

Daar zijn in de eerste plaats de schutterijen: het is door deskundigen, die ons welwillend van een en ander op de hoogte bragten, erkend, dat zij gebrekkig georganiseerd, ongeoefend en slecht gewapend zijn. Toch konden zij, voorzien van de wapenen die hedendaags in den oorlog gebruikt worden, goed geoefend en gevormd tot regelmatige schutterskorpsen, een uitmuntende en vooral aan de eischen van Indische oorlogen zeer voldoende krijgsmagt opleveren, die nog 't voordeel zou aanbieden van de schatkist niet noemenswaard te belasten. —

Nog meer partij konden wij welligt trekken van de oud-soldaten van 't Indische leger. Enkelen hunner blijven thans wel is waar daar te Lande gevestigd, maar het meerendeel keert na volbragten diensttijd huiswaarts, vervalt tot armoede en brengt den ouden dag in kommerlijke omstandigheden ten einde, veelal niet dan met hulp der openbare liefdadigheid. In plaats daarvan konden zij, zoo 't Gouvernement zich hun lot aantrok, een onbezorgden ouderdom hebben en tegelijk een steun zijn voor de Indische heerschappij. Niets zou verhinderen ze te vereenigen in soldaten-kolonien, 't zij op Java of, hetgeen nog doeltreffender schijnt, op de buitenbezittingen. Het bezit van een matig stuk gronds, een vooral door de mindere standen zoo begeerd goed, tegen welks afstand voor 't Gouvernement geen bezwaar kan bestaan, zou zoo niet allen, dan toch de groote meerderheid doen besluiten ook na afloop 'der dienstjaren in Indië te blijven; zij zouden er eene belooning in vinden voor de moeiten en gevaren der afgelegde loopbaan, eene belooning die naar de mate van elks verdiensten ruimer of kariger kon worden toebedeeld.

De tegenwerping dat de Europeanen niet geschikt zijn voor den veldarbeid in de keerkringslanden, zou op hen niet passen die sedert jaren aan het klimaat gewend, gewoon om onder de brandende zon met pak en zak militaire togten te doen, tegen het rustige bedrijf van den landbouw voorzeker bestand zouden zijn.

De ondervinding heeft het trouwens bewezen: de oud-soldaten aan wie vóór eenige jaren op Java langs den postweg stukjes grond ter bebouwing werden afgestaan, hebben den landbouw met goed gevolg bedreven: wij weten niet waarom de goede gewoonte (of liever proeve) niet is voortgezet.

Men kon hun al verder laten behouden eene zekere militaire inrigting, iets dergelijks als Oostenrijk heeft in zijne *militaire grenzen*, in de Landen aan de van Turkije afhankelijke of daartoe behoorende gewesten palende, van tijd tot tijd hen krijgsoefeningen laten aanhouden en door een en ander den militairen geest levendig houden. Zij zouden op die wijze niet alleen een zeer schatbare borstwering zijn tegen invallen, een magtig tegenwigt tegen oproerige bewegingen op de buitenbezittingen, maar te gelijk een geoefende, altijd tot den krijg gereede en in den oorlog geharde reserve, klaar om waar de nood zou roepen, hulp te bieden.

Dusver over de oorlogsmiddelen buiten 't leger: over dit laatste nader.

BUITENLAND.

EGYPTE.

ALEXANDRIA 30 October.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Misschien hebt gij reeds sedert eenigen tijd verlangend naar eenig nieuws van mij uitgezien; mij heeft de lust noch de goede wil ontbroken om u te schrijven, doch ik heb geaarzeld u de ontelbare canards mede te deelen, welke hier en te Beyruth in menigte worden uitgebroed. Met elke boot vliegen zij in massa's om ons rond en verhalen met bijna plegtige verzekeringen gebeurtenissen, welke echter met eene volgende stoomboot onwederlegbaar worden gelogenstraft.

Heden echter zie ik mij in de gelegenheid gesteld om u eenige weinige bijzonderheden mede te deelen uit eene authentieke bron.

19 autoriteiten van Damascus zijn, op uitdrukkelijk verlangen des generaals Beaufort d'Hautpoul, tot levenslange galeistraf veroordeeld en gevankelijk te Beyruth aangevoerd.

Ik herhaal op uitdrukkelijk verlangen, want Fuad-pacha had zich lang tegen dat besluit verzet. De Fransche generaal wilde dat die 19 belhamels te Beyruth òf opgehangen òf doodgeschoten zouden worden, terwijl Fuad-pacha zich wilde bepalen tot hetgeen de Sultan over hun lot zoude beslissen. De eerste eisch van d'Hautpoul nu vernietigd zijnde, was Fuad wel genoodzaakt den tweeden in te willigen.

Er schijnt intusschen niet de minste goede verstandhouding te bestaan tusschen de beide generaals; zelfs verzekerde men mij heden, volgens berigt uit Beyruth van 28 october, dat Beaufort d'Hautpoul zijn bevelhebberschap zou nederleggen, indien hem het opperbevel over het Turksche en Fransche leger niet werd opgedragen.

De volgende gebeurtenis heeft daartoe aanleiding gegeven.

1200 man Fransche troepen hadden tot geleider den Turkschen kolonel Ibrahim-Bey Karanie, en rigtten zich naar Del Kamar, waar eene menigte Drusen opperhoofden zich schuil hield. In plaats van dat leger regtstreeks naar genoemde plaats te voeren, bragt hij het langs een omweg, zoodat bij de aankomst alle Drusen en Turken Del Kamar hadden verlaten. De generaal d'Hautpoul, van dit feit onderrigt, deed den volgenden nacht, zonder Fuad te raadplegen, Ibrahim-Bey Karanie gevangen nemen en beslag op zijne papieren leggen, waaruit is gebleken dat genoemde Bey door de Turken en Drusen met aanzienlijke sommen gelds was omgekocht.

De gezondheidstoestand der Europesche troepen liet veel te wenschen over; het leger werd geteisterd door kwaadaardige koortsen, die bij den naderenden winter dat klimaat eigen zijn.

De heer de Lesseps is den 26 ll. alhier gearriveerd; den volgenden morgen begaf hij zich naar Kaïro, waar hij door den Onderkoning met de meeste voorkomendheid en hartelijkheid werd ontvangen. Heden middag is hij te Alexandria geretourneerd.

ENGELAND.

LONDEN 8 *november*. — Gisteren had de verdere prorogatie van het Parlement tot donderdag 3 januarij plaats, waarbij, met uitzondering van den Lord Kanselier en twee andere Koninklijke commissarissen, niemand der Pairs aanwezig was, terwijl het Lagerhuis uitsluitend door de twee daartoe geregtigde ambtenaren uit dat Huis was vertegenwoordigd.

— De dagbladen deelen eene lange redevoering mede, door den heer Gladstone, kanseller der schatkist, bij eene prijsuitdeeling aan de vrijwilligers te Chester uitgesproken. Hij wijst daarbij op het zuiver verdedigend doel der instelling, en vraagt zich af tegen wien Engeland ten eenigen dage noodig zou kunnen hebben een beroep op de trouw der vrijwilligers te doen, waarbij hij niet aarzelt te zeggen dat zijne vrees niet aan den kant van Frankrijk, maar aan dien van het Oosten is. Nu hij eenmaal het staatkundig terrein betreden had kon de Minister niet nalaten ook over Italië te spreken, zijne taal waaromtrent volmaakt eenstemmig met die der bekende nota van lord Russell aan sir J. Hudson luidde, waaruit blijkt hoezeer de zienswijze der leden van het Kabinet te dien opzigte geheel dezelfde is.

— Graaf Granville is van het Vasteland in deze hoofdstad teruggekeerd.

— De Globe meent reden te hebben om te gelooven dat lord Elgin zich niet maar door een klein gedeelte, maar door een groot deel van het expeditieleger, namelijk door de gezamenlijke kavalerie en eene sterke artillerie, naar de Chinesche hoofdstad zal doen vergezellen, zoodat het niet te vreezen zou zijn dat men hem bij het publiek en den adel van Peking als een gevangene zal doen voorkomen. Behelst dit berigt waarheid, dan moet ook de Times daardoor gerust gesteld worden, die, zoo als men weet, zoo hevig over de diplomatieke handelingen van den Engelschen gezant heeft uitgevaren.

Intusschen zegt een telegrafisch berigt uit Hong Kong van 17 september, derhalve van vijf dagen later dan de reeds bekende berigten, hoe de laatste tijdingen uit Shanghae, van 10 september, het gerucht behelsden dat de onderhandelingen te Tientsin niet naar wensch vorderden. Voorts meldt die telegram dat Chowfoo door de rebellen was ingenomen en Maypo (denkelijk Ningpo) bedreigd werd.

— De rapporten wegens de beide gevechten, welke voor de gezanten der Westersche Mogendheden den weg naar Peking hebben geopend, laten volle regt aan de Fransche soldaten en zeelieden wedervaren. „In al de betrekkingen tusschen de bevelhebbers en officieren der Geallieerden, zegt sir G. Foley onder anderen, heeft de grootste hartelijkheid geheerscht, hetwelk veel tot den gelukkigen uitslag heeft toegebragt, dien ik de eer heb ter kennis van Uwe Exc. te brengen."

— De luitenant-kolonel Bury van het vrijwilligerkorps heeft, betreffende den ontworpen uitstap dier vrijwilligers naar Parijs, een schrijven aan den Times gerigt, waarin hij o. a. zegt: „De vrijwilligers zullen in uniform gaan; dat is natuurlijk. Maar zij zullen hunne geweren noch hunne sabels bij zich hebben en dus veel gelijken op krijgsgevangenen. En dan, mijnheer, een talrijke troep meer of min opgewonden jongelieden zal zich ongetwijfeld overgeven aan allerlei handelingen, die op zich zelf zeer onschuldig kunnen zijn, maar welke men liefst in elk ander kostuum dan in de uniform van vrijwilliger zou zien bedrijven. Eenige van de gasten van mijnheer den prefect van politie zouden wel eens voor hem kunnen verschijnen bij de uitoefening van zijne functiën. Onderscheidene van onze jongelieden, die veel van dansen houden, zullen naar Mabille en het Chateau des fleurs gaan, dat is wel zeker; misschien zullen zij door de Fransche politie wat te ligt bevonden worden en welk schouwspel zou dan der Parijsche bevolking worden aangeboden? Engelsche vrijwilligers tusschen gendarmes opgebragt! Dit nu zou op zich zelf niets zijn, behalve voor de jongelui zelf, zoo zij maar niet behoorden tot dat vrijwilliger-korps, dat tegenwoordig met zoo veel ijver en vaderlandsliefde wordt georganiseerd. De grijze wapenrok is eene eervolle onderscheiding; zij moet niet bespottelijk gemaakt worden; zij moet niet door het slijk worden gesleept; de vrijwilligers behooren zich dus niet en corps naar Parijs te begeven."

— Lady Dufferin, de moeder van den Engelschen commissaris van dien naam in Syrië, heeft, op het ontvangen der tijding dat haar zoon aldaar door koortsen was aangetast, terstond het besluit genomen zich tot hem te begeven, en is eenige dagen geleden naar het Oosten afgereisd. Sedert zijn hier echter meer geruststellende berigten wegens den toestand van zijn lordschap ontvangen.

— Onder de talrijke personen, zoowel Duitschers als Engelschen, die hier thans openbare voorlezingen houden, behoort ook de heer L. Bucher, die in de door vele Duitschers bewoonde Londensche voorstad Camberwell zoodanige voorlezingen over de geschiedenis van het Duitsche Rijk houdt, welke zich door haren inhoud en wijze van behandeling gunstig van vele der overige onderscheiden.

— In de laatstleden zaturdag geëindigde week bedroeg het totaal der sterfgevallen in deze hoofdstad 1049, derhalve 23 meer dan in de laatst vorige, maar 130 beneden het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren. Onder de gestorvenen was eene voormalige dienstbode, die den leeftijd van 106 jaren bereikte.

Het getal der in de afgeloopen week hier geborenen was 1868, namelijk 956 jongens en 912 meisjes, zijnde 215 boven het gemiddelde in dezelfde week der jaren 1850 tot 1859.

FRANKRIJK.

PARIJS 8 November.
(*Particuliere Correspondentie.*)

Het feit, ons heden door eene depêche in de Londensche Daily News medegedeeld, dat een aanzienlijk getal Napolitaansche troepen op Pauselijk grondgebied zou gevlugt en daar ontwapend zijn, kan niet anders dan den val van Gaëta en het vertrek van Franz II verhaasten. Intusschen heeft Victor Emanuel, naar hetgeen de telegraaf ons berigt, gisteren zijn intrede in Napels gehouden, waar een bloemenregen van de balkons en een oorverdoovend gejuich der ontelbare volksmenigte hem welkom heette.

Er wordt hier veel gesproken over de uitdeeling der vaandels aan het Hongaarsche legioen te Napels. Het feit zelf en de omstandigheden waarvan het vergezeld ging, wekken hier eenige bekommering.

Ook wordt hier veel gesproken over eene constitutie, eerstdaags door Oostenrijk af te kondigen en waarbij aan Venetië zijne autonomie zou gewaarborgd worden.

Le Siècle deelt heden het navolgende vrij curieuze stuk mede:

Hoofdkerk van Chartres.
Feest van den 17 october 1860.
Groote mis en redevoering van mgr. den bisschop van Poitiers.
Eene plaats
in het schip der Kerk tot aan het koorhek
Prijs: 2 Francs.
Ingang door de zijdeuren.

Dit is gedrukt op een klein blaauw stuk papier, en werd in de stad Chartres en hare omstreken verspreid. De opbrengst moet aan den Paus worden gezonden, wiens finantien zich in een treurigen toestand bevinden, sints hem zijne onderdanen zijn ontrokken: geen onderdanen, geen geld.

Le Siècle doet de mededeeling van dit biljet volgen door de navolgende opmerkingen:

„Zou men niet zeggen dat er sprake is van eene dramatische voorstelling, waarbij een beroemd acteur de eerste rol zal spelen. Mgr. de Poitiers spreekt eene gastrol en de prijs der plaatsen is verhoogd. Wat zullen de arme geloovigen, de oprechte vrienden zeggen dat zij de plegtige mis niet kunnen bijwonen, zij, die zich zoo gelukkig zouden geacht hebben toe te luisteren bij de vermaningen van den bisschop van Poitiers? Is het niet ergerlijk dat het woord Gods wordt verkocht alsof het eene openbare vermakelijkheid was en dat er kerkbiljetten zijn even als schouwburgbiljetten?"

Le Siècle zegt niet, en daarin heeft hij ongelijk, dat de opbrengst dezer speculatie naar Rome moet gezonden worden en hij heeft wederom ongelijk dat hij deze wijze van exploitatie zoo verbazend oneigenlijk vindt. Binnen in zijn heiligdom is de priester bij zich te huis en staat het hem vrij naar welgevallen te handelen.

De stoompers van la Patrie is gebroken, zoodat dit blad heden avond niet is verschenen.

— Bij Keizerlijke besluiten zijn bevorderd, de brigade-generaal, inspecteur generaal der infanterie van de marine, Barolet de Paligni, tot divisie-generaal; de kolonel kommandant van het 3e regement infanterie der marine bij het expeditiekorps in China, de Vassoigne, die zich bij het innemen der Pèihoforeen onderscheiden heeft, tot brigade-generaal, en de fregatkapitein, bevelhebber over de Laplace in de Chinesche wateren, Monjaret de Kerjégu, tot scheepskapitein.

— De Courrier du Hâvre deelt het volgende wegens den raad der Maarschalken mede, die laatstelijk onder het voorzitterschap des Keizers te Saint Cloud is gehouden: het voornaamste wat aan dien raad onderworpen werd betrof, zegt men, het vormen van de reserves waarvan sedert eenigen tijd sprake was. Men is uit elkander gegaan zonder tot eenig besluit te komen, maar de volgende voorstellen waren in het midden gebragt: 1º, het vormen van een vierde bataillon bij ieder regement; 2º, het invoeren van actieve divisie-

door ieder legerkorps, welk voorstel het eerst door den hertog van Magenta zou geopperd zijn, en 3°, het organiseren van reserves bij de dépôts van aanwerving, in navolging van het bij de Pruissische landweer gevolgd stelsel. Dit laatste voorstel schijnt de meeste kans op aanneming te hebben. Intusschen moet de Keizer verlangd hebben dat rapport over elk der voorstellen aan hem zal worden overgelegd, waarna hij zich de beslissing voorbehoudt.

— In een schrijven uit Toulon aan den Moniteur de la Flotte wordt gezegd dat de Descartes, door den admiraal le Barbier de Tinan om instructiën afgezonden, spoedig naar Gaëta zal terugkeeren en ongetwijfeld het bevel zal overbrengen om voort te gaan met het beletten der blokkade of van een aanval van de zeezijde op de haven van Gaëta. Dit zou (altoos volgens den briefschrijver) in overeenstemming zijn met het beginsel dat door de Fransche Regering en de andere Staten van Europa schijnt te zijn aangenomen, om Italië zelf zijne eigene zaken te laten regelen, mits de zee vrij blijve en de zeehandel niet gestoord worde.

— Heden heeft met groote pracht in de kerk de la Madeleine de lijkplegtigheid plaats gehad van Prins Sapietra, verwant aan de familie Czartoriski en andere voorname Poolsche geslachten. Een aantal hooggeplaatste vreemdelingen woonde de treurige plegtigheid bij. Het stoffelijk overschot des Prinsen is vervolgens naar het kerkhof Montmartre overgebragt.

— Wederom wordt eene brochure aangekondigd over de Romeinsche questie. Zij is getiteld: Laat ons Protestantsch worden! met de vermelding: door een Katholiek. De schrijver noemt zich niet. Deze kleine brochure is op dit oogenblik ter perse en zal binnen eenige dagen uitkomen.

— Le Pays deelt heden middag de navolgende laatste berigten uit Italië mede.

„Wij hebben uit Napels eenige bijzonderheden vernomen betreffende de twee gevechten, die den 29 october en den 3 november tusschen de Piemonteesche en Napolitaansche troepen hebben plaats gehad. In het gevecht van 29 october hebben de Napolitanen de bovenhand behouden. Zij hebben de Piemontezen veel volk doen verliezen en meer dan 1200 krijgsgevangenen gemaakt. De Napolitanen verloren echter bij die gelegenheid een van hunne dapperste hoofdofficieren, den jongen generaal Negri, die met groote plegtigheid te Gaëta is ter aarde besteld. De admiraals van de eskaders dier Mogendheden, welke nog door hunne afgezanten bij Frans II worden vertegenwoordigd, hebben eenige van hunne officieren afgezonden ter bijwoning van deze treurige plegtigheid.

„In het gevecht van 3 november, waarin de Napolitanen van de eene zijde te land en van de andere zijde door de Piemontesche vloot, die hem bij de monding van de Garigliano in de flank viel, ter zee aangetast werden, hebben zij het onderspit gedolven en meer dan 500 van de hunnen op het slagveld achtergelaten.

„De Sardinische schepen bevonden zich te digt onder den wal, zoodat hunne kogels meer dan een el boven het doel heenvlogen. De Napolitanen zijn in goede orde teruggetrokken en hebben hunne dooden en gekwetsten binnen Gaëta kunnen brengen.

„Uit onze berigten blijkt dat het voordeel, door de Piemontezen in het gevecht van 3 november behaald, niet de vruchten heeft gedragen, welke zij daarvan verwachtten. Zij zijn nog op vijf mijlen afstands van Gaëta gekampeerd, terwijl de Koninklijke troepen hunne verdedigingsmiddelen vermeerderen.

„Men gelooft thans dat Koning Frans II niet lang meer den tegenstand zal volhouden. Het is waarschijnlijk dat de verdedigers der vesting terug zullen deinzen voor de nutteloosheid van het vergoten bloed en tot de capitulatie zullen besluiten.

„De heden ontvangen depêche, volgens welke 15,000 Napolitanen de wapens hebben nedergelegd op Romeinsch grondgebied, verandert niets aan den staat van zaken te Gaëta. Dit besluit van een gedeelte der troepen van Frans II wordt verklaard door de onmogelijkheid, waarin men zich te Gaëta bevinden zou om een leger van 35 a 40,000 man te onderhouden."

— De Opinione van Turijn meent dat de Sardinische vloot, bijaldien Frans II in zijnen tegenstand volharden mogt, haren pligt zou doen, zonder van den kant der overige Mogendheden hinderpalen te ontmoeten, want, voegt het blad er bij, de vreemde vloot die zich tegen de onze mogt willen verzetten zou eene daad van interventie verrigten die niet zou kunnen geregtvaardigd worden, zelfs niet door de regten welke Frankrijk zich op de erkentelijkheid van Italië verworven heeft. Ja het zou eene daad van vijandelijkheid zijn, die groote gevolgen kon na zich slepen, en een zoodanig voornemen laat zich bij geen der vreemde Mogendheden veronderstellen. Als wij de stelling van Sardinië goed beschouwen, zal het blijken dat al de voorgewende buitenlandsche invloeden te Napels hersenschimmen zijn, welke als sneeuw voor de zon wegsmelten zullen.

BELGIË.

BRUSSEL 8 November.

(*Particuliere Correspondentie.*)

De verkiezingen voor de gemeenteraden zijn afgeloopen en in de meest belangrijke plaatsen in het voordeel der liberale partij uitgevallen. Ook nu weder is de strijd tusschen Clericalen en Liberalen vrij heftig geweest, terwijl hier en elders daarenboven geen minder heftige kamp is gevoerd tusschen de verschillende fractiën der liberale partij onderling. Zoo als gij weet is er ongeveer anderhalf jaar geleden in Brussel zelf eene groote scheuring ontstaan in de groote kiezersvereeniging l'Association libérale, die, wijl zij tot op dien tijd toe het centrum uitmaakte van de hier zeer sterke liberale meerderheid der kiezers, jaren lang een beslissenden invloed uitoefende op de verkiezingen. De geschiedenis van die scheuring en de ontwikkeling harer dieper liggende oorzaken zou mij te ver heenvoeren. Genoeg zij het hier te herinneren dat aan de eene zijde de heerschzucht der Ministerieel Liberalen, die hun overwigt in de Association libérale onvergankelijk waanden, en aan de andere zijde de zich snel ontwikkelende kracht van het jong-liberaal element in den boezem zelf der vereeniging, dat zich sterk genoeg begon te gevoelen om zich aan de politieke voogdijschap te ontworstelen, eene klove deed ontstaan die, ten gevolge van wederzijdsche hevigheid en bitterheid, op eene scheuring uitliep. Er ontstond eene tweede liberale kiezersvereeniging: l'Union libérale, waarbij zich een aantal liberalen van naam en invloed aansloot; anderen trokken zich terug en bewaarden eene afwachtende houding; het scheen dat het met den invloed van de Association Libérale op de verkiezingen, nu de eensgezindheid geweken was en het jong-liberale element aandeel had verkregen in de leiding harer werkzaamheden, voor goed uit was. Althans bij de eerstvolgende verkiezing leed zij eene nederlaag en de kandidaten der scheurmakers, aan wier hoofd de heer Orts, voorzitter der Kamer, stond en waaronder de krachtigste steunpilaren van het liberaal ministerie Rogier-Frère Orban werden geteld, behaalden de overwinning. Het Ministerie had hen gesteund en zich voorloopig van zijne lastige bedillers en radicale geestverwanten ontslagen. De burgerij, het korps kiezers, had, zoo als meestal, de impulsie van het oogenblik gevolgd.

Het jonge liberalismus, — welks vertegenwoordigers in de Kamer van Afgevaardigden menigmaal tegen het Ministerie stemmen, waar het persoonlijke questiën, lokale belangen of ondergeschikte punten geldt, maar zich steeds aan de ministeriële en liberale meerderheid aansluiten, waar het er op aan komt de zege voor een beginsel of voor gewigtige politieke maatregelen te behalen op den gemeenschappelijken vijand: de clericale partij, — weet zeer goed waarom het niet ministerieel wil zijn. Het ziet in de ministeriëlen mannen die, ja trouw en krachtig de liberale zaak hebben gediend, maar geëindigd zijn met zich door haar te laten dienen. Telkens wanneer de Clericalen werden verslagen en de oud-liberale partij weder aan het roer kwam, maakte zij onbeschroomder en onbeperkter gebruik van de gelegenheid om zich in hare vertegenwoordigers en aanhangers te doen beloonen en dezen, op kosten van den Staat, *en position* te plaatsen. Zoo beloonde en zoo versterkte zij zich zelve te gelijk.

Dit nu is den jong-liberalen een doorn in het oog en in dagblad-artikelen, zoowel als in brochures, hebben zij daartegen onophoudelijk regtstreeksche en zijdelingsche aanvallen gerigt. Ondanks de boven bedoelde nederlaag der Association libérale vonden zij toch allengs meer symphatie bij de liberale kiezers; zij die zich bij de scheuring niet al te zeer hadden gecompromitteerd, merkten het op en deden alsof er niets gebeurd was; anderen werden door de vrees voor de gevolgen van de verdeeldheid der Liberalen in den schoot der Association teruggedreven, en bij een volgenden verkiezingsstrijd was de stand der zaken reeds zoo zeer gewijzigd dat beide fractien zich zelf de overwinning konden toeschrijven.

Dit was voor den heer Verhaegen, die zich quasi aan het politieke leven onttrokken had, maar onmogelijk blind kon zijn voor de toenemende levenskracht van het jonge liberalismus, dat ontkiemd is en steeds nieuwe levenssappen trekt uit de door hem zoo krachtig gepatroniseerde vrije Brusselsche Universiteit,— dit was voor hem het oogenblik om zich, bij wijze van *coup de théatre*, aan het hoofd der beweging te stellen en zich tot eerevoorzitter van de Association libérale te doen proclameren.

De kansen van deze stonden dus beter dan ooit. Dat begreep ook de ministerieel-liberale partij, en tegen het naderen van de jongste verkiezingen voor de gemeenteraden, waarbij zij vooral ook *persoonlijke* belangen te bevorderen had, vernam men geruchten van toenadering en verzoening tusschen de Association en de Union, tusschen de oudere kiezers hierarchie— verjongd door zuiver radicale elementen — en de scheurmakers. Werkelijk werd gezamenlijk, na veel over en weêr sprekens, eene conventie in verzoenenden geest ontworpen.

De heeren Orts, Raucq Constant en Prévinaire, die daartoe van wege l'Union libérale hadden medegewerkt, verbonden zich die conventie door hunne medeleden te doen aannemen en alles scheen dus op den besten weg. Dan zie, door sommige dagbladen waren indiscrete mededeelingen gedaan omtrent de gevoerde onderhandelingen en de wederzijdsche concessien; persoonlijke consideratien en gekwetste eigenliefde droegen er het hunne toe bij, en — de voorgestelde conventie werd verworpen. Genoemde drie heeren konden niet anders doen dan l'Union libérale verzaken en zich bij de Association aansluiten, die hen grootmoedig opnam en van nu af met kracht hare eigene kandidatenlijst aan de kiezers aanbeval. L'Union libérale deed van hare zijde hetzelfde, maar toen de dag der verkiezingen kwam, deed de groote meerderheid der kiezers uitspraak in het voordeel der Association. Deze juichte in de overwinning; de heer Verhaegen hield eene opgewonden toespraak; eene bijzondere hulde ontving de heer Fontainas, waarnemend burgemeester van Brussel, van wiens herkiezing eene persoonlijke questie was gemaakt. L'Union treurde en mokte en wees met bitterheid op een van de gevolgen der heerschzucht van permanente kiesvereenigingen (dit is het hoofdthema der politieke afgescheidenen); de wethouder Lavallée, een uitstekend knap man, liberaal, algemeen geacht, maar wiens eenige fout daarin had bestaan dat hij het hoofd niet had willen buigen voor de eischen der Association, werd *niet* herkozen en de Brusselsche burgerij lijdt er de schade van.

Het treurige feit is niet te loochenen, maar het zal l'Association libérale, die zich thans sterker voelt dan ooit, niet verhinderen hare zegepraal voort te zetten. L'Union libérale van hare zijde geeft den strijd niet op, maar houdt dien vol onder het voorzitterschap van den heer Dolez, vice-president der Kamer van Afgevaardigden. De anders bijna niet opgemerkte minderheden in het Brusselsche kiezerskorps — de demokratische vereeniging la Louve en de clericale partij — hebben te midden van deze troebelen wel van zich doen hooren, maar niets te weeg gebragt. Trouwens de handwerkslieden van la Louve hebben niet veel anders gedaan dan: leve père Verhaegen! geroepen en van de clericalen hebben er een aantal voor de kandidaten der Réunion, bepaaldelijk voor den heer Lavallée gestemd.

Intusschen wanhoopt de clericale partij nog niet om met goed gevolg in troebel water te kunnen visschen. Terwijl, ook na den afloop der verkiezingen, de *na-strijd* nog in de dagbladen wordt voortgezet, laat haar hoofdorgaan, het Journal de Bruxelles, vrij duidelijk doorschemeren dat de afgescheidenen op haren bijstand zouden kunnen rekenen, wanneer zij ronduit en onherroepelijk braken met het *beginsel* van permanente kiesvereenigingen. Maar.... dat *beginsel* is niet slechts eene levensquestie voor l'Association libérale, het is ook de kracht der liberale partij en de voorwaarde harer aaneensluiting tegenover haren nog lang niet onmagtigen en listigen vijand. Hoe heftig zij dus ook tegen de *toepassing* mogen strijden: het *beginsel* zullen de afgescheidenen niet ligt aanvallen. Zoo zij het toch deden, de liberale Brusselsche kiezers zouden hen den rug toedraaijen, en met de minderheid der clericale kiezers, al durfden zij er zich ook op verlaten, kunnen zij toch niets uitrigten.

Gij begrijpt dat het hoofdorgaan der mannen van l'Association Libérale, l'Indépendance Belge, in zijne, als altijd zeer pedant gestelde hoofdartikelen, niet nalaat dit dilemna zoo knellend mogelijk voor te stellen.

In Antwerpen heeft zich een dergelijk verzet tegen de onbeperkte heerschappij der permanente liberale kiesvereeniging geopenbaard. De tegenstand telde daar echter nog een element meer: de mannen der Vlaamsche beweging, die nu reeds jaren lang door de clericalen zoowel als door de liberalen is vernederd en onderdrukt en in 't eind eene poging wil wagen om zich, buiten die partijen om, op staatkundig terrein te doen gelden. De poging is ditmaal mislukt. De kandidaten der *onafhankelijke Vlaamsche burgerij* hebben het er niet kunnen brengen. Er waren ook clericalen onder en onwillens hebben nu de Vlaamsche mannen aan die partij eene kleine overwinning bezorgd en zelf niets gewonnen.

Nu deze storm — die later zich welligt hernieuwen zal — voorbij is, heerscht er voorloopig kalmte op het gebied onzer binnenlandsche staatkunde. Bedrieg ik mij niet, dan zal ook de aanstaande Zitting van de Kamers, die den 13 dezer door den Koning wordt geopend, vooreerst althans en tenzij er iets onverwachts gebeure, vrij kalm zijn. De partijen besparen liever hunne krachten tot den grooten verkiezingstijd in junij 1861, wanneer de ééne helft der vertegenwoordiging aftreedt.

Lokaal nieuws is er niet. De Hertog van Brabant wordt beter, zegt men. Intusschen geloof ik dat de verlamming zijner ledematen (hij kan nog niet loopen) minder het gevolg is van eene gevatte zware koude, zooals beweerd wordt, dan wel een ziekteverschijnsel, waarvan de voorboden zich reeds jaren geleden vertoonden.

De tentoonstelling van schoone kunsten is gesloten. De jury zal eerstdaags de voordragt voor de belooningen doen. Men zegt dat uw landgenoot, de heer David Bles, de Leopolds-orde zal ontvangen en eenige andere Hollandsche schilders medailles. Ik ben op dat terrein niet te huis, maar wel heb ik hooren zeggen dat de heer J. Israëls meer succès had op de tentoonstelling en dat men liefst hem zou gedecoreerd zien. Maar dat schijnt niet te mogen of niet te kunnen geschieden. Intusschen is de reputatie van Israëls hier thans gevestigd en maken de kunstkoopers goede zaken met zijn werk.

Ten slotte nog dit. Er is hier een nieuw en wel een Protestantsch blad opgerigt, getiteld *la Réformation*. De kleur is natuurlijk liberaal.

DUITSCHLAND

COBLENTZ 8 *november*. — Koning Maximiliaan van Beijeren heeft gisteren het slot Stolzenfels bezigtigd en daarop deel aan den maaltijd genomen die door de Prinses van Pruissen gegeven en ook door de Koningin der Nederlanden, op hare doorreis, bijgewoond werd. Heden namiddag vertrok Z. M. naar Durfheim in de Paltz, om de afgebroken druivenkuur aldaar voort te zetten. Gedurende zijn verblijf alhier maakte hij verschillende uitstapjes en betuigde vóór zijne afreis hoe hij nog meermalen de stad Coblentz hoopte te bezoeken. Juist bij zijne komst aan het station ontmoette hij daar den Aartshertog Stephanus van Oostenrijk, die van Mainz aankwam, om naar Keulen door te reizen. De Hertog Bernhard van Saksen Weimar is hier heden middag aangekomen, om een bezoek aan het Hof te brengen.

BERLIJN 7 *november*. — De Russische Minister Vorst Gortschakoff heeft van den Prins Regent diens in olieverw geschilderd levensgroot portret ten geschenke ontvangen.

— Naar men verneemt wordt sedert eenigen tijd tusschen de Staten van het Tolverbond over eene verlaging van den invoertol op Indische suikers onderhandeld.

— Het fonds der Humboldt stichting, over de statuten waarvan de Koninklijke Akademie van Wetenschappen alhier reeds heeft beraadslaagd, is bereids tot de som van 37,000 daalders gestegen. Tot de daarvoor geschonken giften behooren 300 dukaten van den Russischen Keizer, nadat de Petersburger Akademie van Wetenschappen, met zijne bewilliging, 1000 daalders uit hare fondsen had bijgedragen.

Per Telegraaf.

LONDEN 8 November.

Graaf Persigny zal morgen, aan het banket van den Lord Maire, eene zeer vredelievende en voor Italië en het Engelsch-Fransch bondgenootschap zeer gunstige redevoering houden.

LONDEN 9 November.

(Reuters office.) Volgens la Perseveranza van Milaan bedraagt het Pauselijk oorlogsbudget voor 1861 de som van 4,182,000 kroonen voor een leger van 34,000 man.

PARIJS 9 November.

Volgens den maandelijkschen staat der Bank is het bedrag aan specie $25\frac{1}{3}$ millioen en dat van de rekeningen met particulieren met 3 millioen francs verminderd, terwijl de biljetten in omloop zijn vermeerderd met 9 millioen, de rekening met de schatkist met $14\frac{3}{5}$ millioen, de biljetten en portefeuille met $43\frac{2}{5}$ millioen en de voorschotten met $2\frac{1}{7}$ millioen francs.

TURIJN 8 November.

De avondbladen berigten de insluiting der vesting Gaëta van de landzijde. Het vertrek van Frans II is zeer na op handen. De bevelhebbers der vreemde vloten hebben hem aangeraden zich te verwijderen.

De Opinione deelt eene proclamatie van Koning Victor Emmanuel aan de Napelsche en Siciliaansche bevolkingen mede. Z. M. verklaart daarin dat hij het Souverein gezag over de Beide Siciliën aanvaardt, hetwelk de algemeene stemming hem geschonken heeft.

TURIJN 9 November.

De Opinione bevat eene depêche uit Napels van gisteren, waarin wordt gemeld, dat Garibaldi, bij den intogt des Konings aldaar, nevens Z. M. in het rijtuig heeft gezeten. Vervolgens heeft hij, vergezeld van de Ministers, in de troonzaal Z. M. officieel den uitslag der volksstemming medegedeeld. De minister Conforti heeft bij die gelegenheid den Koning aldus toegesproken: „Sire! De Napolitaansche Natie heeft U. M. met eene zeer aanzienlijke meerderheid van stemmen tot haren Koning uitgeroepen. Negen millioen Italianen hebben zich aangesloten bij die der overige Staten, welke gij met zooveel wijsheid bestuurt; zij hebben daarmede uwe plegtige toezegging verwezenlijkt, dat Italië aan de Italianen moet toebehooren."

Nadat dit door Z. M. in waardige taal was beantwoord, is de acte van aansluiting opgemaakt. De dictatuur is thans opgeheven en het Ministerie afgetreden.

Voortdurend heerscht nog de meeste geestdrift.

LONDEN 9 November.

KOFFIJ onveranderd. — SUIKER vast. — RIJST met meer vraag. — BOTER. Friessche 118/ a 120/; Gron. 84/ a 90/. — OLIEN. Raap- £ 42.6; Patent- £ 44 a 45; Lijn- £ 30. — GRANEN met aanzienlijke aanvoeren. De handel is onbeduidend, doch de prijzen zijn vast. Tarwe en Haver onveranderd. Lijnzaad. Zwarte Zee 57/ a 58/; Morchansky 57/ a 58/, met vraag. — TALK in loco 60/6, Nov./Dec. 60/6, vaste markt. Heden werden afgeleverd 316 v. en aangevoerd 721 v. — Schotsch IJZER 52/6 a 52/9.

LIVERPOOL 9 November.

KATOEN. Heden zijn 15,000 b. afgedaan tot ⅛ d. hoogere prijzen. In de afgeloopen week bedroegen de verkoopen 95,500 b., waarvan 41,300 b. op speculatie en 7700 b. voor uitvoer werden genomen. De invoer bedroeg 95,900 en de voorraad op heden bedroeg 618,000 b.

BERLIJN 9 November.

ROGGE $50\frac{7}{8}$, per Dec./Jan. $50\frac{1}{4}$. — RAAPOLIE $11\frac{5}{8}$, per Dec./Jan. $11\frac{1}{8}$.

HAMBURG 9 November.

OLIE onveranderd stil.

MADRID 8 November.

Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. 41.35; dito 3 pc. 49.50.

PARIJS 9 November.

Frankrijk 3 pc. 70.10; dito $4\frac{1}{2}$ pc. 95.60; Cred. Mob. 755. Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. $39\frac{3}{4}$; dito binnenl. 3 pc. —.

LONDEN 9 November.

De 3 pc. Geconsolideerden $93\frac{3}{8}$. Rusland $4\frac{1}{2}$ pc. $93\frac{3}{4}$. Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. $40\frac{3}{8}$; dito 3 pc. 49; dito Cert. $6\frac{1}{4}$. Mexico 3 pc. $22\frac{1}{8}$. Venezuela $4\frac{1}{2}$ pc. $22\frac{1}{2}$.

WEENEN 9 November.

Oostenrijk, Metalliek 5 pc. 65.50; dito Nationale 5 pc. 76.20. Wissel Londen *f* 133.60.

FRANKFORT 9 November.

Oostenr. Metalliek 5 pc. $48\frac{3}{8}$; dito Nation. 5 pc. $54\frac{7}{8}$. Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. 39; dito 3 pc. $46\frac{1}{2}$.

ANTWERPEN 9 November.

België $4\frac{1}{2}$ $97\frac{3}{4}$; dito $2\frac{1}{2}$ $56\frac{1}{4}$. Oostenrijk Metalliek 5 pc. 48; dito Nation. 5 pc. $55\frac{3}{4}$. Spanje $1\frac{3}{4}$ pc. $39\frac{1}{8}$; dito 3 pc. $47\frac{5}{8}$.

BINNENLAND.

ROTTERDAM 9 November.

De verslagen der heden gehouden zittingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en van de Provinciale Staten van Zuidholland zijn in het bij dit N.° behoorend Bijvoegsel opgenomen.

Z. M. heeft den heer L. A. Bruyn herbenoemd tot burgemeester der gemeente Delfshaven.

Het Staatsblad n.° 65 bevat een Koninklijk besluit van den 31sten ll., houdende vernietiging van een besluit van den Gemeenteraad van Leersum, van 6 september 1859, strekkende tot afwijzing van het verzoek van ingezetenen dier gemeente, wonende in de afdeeling Darthuizen, om de gemeentebeiden op gelijke wijze als de overige ingezetenen van Leersum, niet wonende in evengenoemde afdeeling, te mogen beweiden en gebruiken.

De audientie van den Minister van Oorlog zal op dingsdag den 13 dezer geen plaats hebben.

VLAARDINGEN 9 *november*. — Tot dezen avond zijn heden gearriveerd 3 schepen met haring, te zamen slechts aanbrengende p. m. 450 tonnen haring, waarvan de volle haring in de veiling opbragt *f* 28 en de yle haring *f* 17.50 bij gemiddelde berekening. De vangst dezer schepen is gering en ook de berigten van de nog afwezige luiden niet zeer gunstig, zoodat in de prijzen van den haring niet veel daling zal komen. Later hopen wij in staat te wezen een generaal overzigt van de uitkomst der haringvisscherij te kunnen geven.

OUD-BEIJERLAND 9 *november*. — Een winkelier in verwwaren had op zijne toonbank, doch moeijelijk te bereiken, een doosje met wisselgeld staan, waaruit hij van tijd tot tijd wat miste. Zijne verdenking viel wel op een langen man, die, ofschoon voor het uitwendige zelfs ultra-regtzinnig in de *leer*, voor in het geheel niet regtvaardig in den *wandel* bekend stond, en die dikwijls, maar bij kleine hoeveelheden, verwolie kwam koopen, welke niet voor 's hands in den winkel was en van buiten gehaald moest worden; maar de winkelier kon niets bewijzen. Hij kwam daarom op den geestigen inval, om in dat doosje gekenmerkte geldstukjes te doen, die naauwkeurig te beschrijven, en dit signalement, met mededeeling van geheel het geval, ook in afschrift aan de politie te overhandigen; terwijl men door een gaatje in de binnendeur een onmerkbaar gezigt in den winkel had. De verdachte kwam als gewoonlijk weêr om verwolie, en werd door het gaatje in de deur bespied toen hij met zijne lange armen geld uit het doosje nam en in den zak stak. Dadelijk werd daarvan aan de politie in stilte kennis gegeven en de dief zoo lang noodig aan de praat gehouden. Eerst ontkende hij alles, maar toen de politie hem de corpora delicti, waardoor hij oude rat in den val gekomen was, toonde, heeft hij alles bekend, en zit nu reeds te Dordrecht secuur achter slot.

ALBLASSERDAM 8 *november*. — Heden werd alhier op eene aangename wijze gevierd het 10jarig bestaan van het Departement der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, hetwelk een zeer genoegelijken avond voor deze gemeente opleverde, en met een bal besloten werd. Met genoegen zien wij thans meer zulke avonden te gemoet, daar ons departement thans goed vooruit gaat en een aanzienlijk getal leden telt.

ARKEL 7 *november*. — Tot lid van den Gemeenteraad is verkozen de heer J. Vervoorn Gz., ter vervanging van den heer W. Vervoorn, die als zoodanig zijn ontslag heeft genomen.

's GRAVENHAGE 9 *november*. — Gisteren middag heeft ten Hove een groot diner plaats gehad, dat o. a. werd bijgewoond door den zich thans alhier bevindenden Nederlandschen gezant te Londen, den baron Bentinck.

— Gisteren middag heeft H. K. H. Prinses Frederik een welkomstbezoek aan H. M. de Koningin gebragt.

— Heden ochtend heeft men een aanvang gemaakt met de werkzaamheden tot het dempen van de Ammunitie en Schedeldoekshavens.

— Dingsdag aanstaande vertrekt een detachement van het alhier in garnizoen liggend regement dragonders naar Bergen op Zoom, tot het geven van onderrigt in de rijdkunst aan de onbereden officieren van dat garnizoen.

— Heden nacht heeft in het huis van den heer K., op den Bezuidenhoutschenweg, eene poging tot inbraak plaats gehad. Door den klapwaker ontdekt, heeft deze alarm gemaakt, waardoor de dieven op de vlugt zijn gegaan.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen Schouwburg alhier zal zaturdag aanstaande bestaan uit de grand-opera Les Huguenots.

— Van den 31 october tot heden zijn nog te Scheveningen aangekomen 33 haringschuiten, gezamenlijk aanbrengende 2.429.000 stuks steurharing. De pink Prinses Sophie, reeder de heer T. de Jager Mzn., stuurman W. de Jager, bragt alleen 123,000 stuks aan en besomde ruim *f* 2000. De prijs van den haring blijft stijf, en de vrees voor eene misteelt begint te verdwijnen. De kabeljaauw en schelvisch is schaarsch op de kust.

LEYDEN 8 *november*. — Het munt- en penningkabinet der Hoogeschool heeft eene hoogst belangrijke aanwinst bekomen door een geschenk van de Fransche Regering, bestaande uit niet minder dan 159 medailles, geslagen tusschen de jaren 1830 en 1858, en wel: 1°, op de belangrijkste voorvallen op het gebied der staatkunde, van de wetenschappen en de nijverheid van dat tijdvak; 2°, uit eeremedailles, zoowel uit den tijd van Koning Lodewijk Filips, als uit die der Republiek en van Keizer Napoleon III.

De reeks, chronologisch op het kabinet gerangschikt, biedt een overzigt aan van de belangrijkste gebeurtenissen uit de Fransche geschiedenis van den jongsten tijd, terwijl de uitstekende grootschheid en fraaiheid van de meeste dezer monumenten het kunstkeurig oog nog veel aangenamer aandoet dan de reeds zoo fraaije medailles der oudere Fransche Koningen, ook der latere (Lodewijk XVIII en Karel X), ja zelfs dan die uit het tijdvak van het eerste Keizerrijk. Hoezeer zieken zulke werkstukken der eerste kunstenaars van onzen tijd af bij de barbaarsche gouden, zilveren en koperen munten van den Keizer van Marokko, welke het Kabinet mede in den allerlaatsten tijd uit Tanger ten geschenke mogt bekomen. Daarentegen rust het nog met het grootste welgevallen op eenige Mexikaansche medailles uit het laatste vierde deel der vorige eeuw, geschonken met een aantal zilveren en koperen munten van de verschillende Staten der Mexikaansche republiek, alsmede van wijlen Keizer Iturbide, door den Nederlandschen consul-generaal in Mexico en voor eenige weken bij het kabinet ontvangen. (L. C.)

DEN HELDER 7 *november*. — Ook hier, even als elders, blijkt meer en meer de onhandelbaarheid der vreemdelingen, die op de Zwitsersche grenzen aangeworven en bij onze regementen ingedeeld zijn. Zij maken zich nu en dan aan insubordinatie schuldig; 't is gelukkig dat zij in de kasernes slechts de minderheid uitmaken. Een dezer snaken heeft voor eenige dagen een onderofficier met zijne bajonet gedreigd en zit voor den krijgsraad. Naar men vermoedt zal hij eerstdaags gefusilleerd worden.

WAALWIJK 7 *november*. — Gisteren avond is de huizinge van de wed. V. alhier totaal afgebrand. De beesten zijn gered, doch het paard is in de vlammen omgekomen.

EINDHOVEN 7 *november*. — Gisteren avond is te Nuenen, in het gehucht Boost, eene groote boerderij, behoorende en bewoond door de gebroeders van Nunen, tot den grond afgebrand.

ZALT-BOMMEL 7 *november* — Op de eergisteren te Zaltbommel gehouden paardenmarkt waren ruim 400 paarden op de lijn. Er was weinig handel; het meest gezocht waren 1½jarige paarden, terwijl enkele goede paarden tot zeer hooge prijzen werden verkocht. Buitenlandsche koplieden waren niet op de markt aanwezig.

ARNHEM 8 *november*. — Gisteren zijn de Staten van Gelderland verrast door het toezenden, aan elk lid van dit collegie, van een zilveren gedenkpenning, waarop aan de eene zijde voorkomt het wapen dier provincie met het opschrift: „Eindelijk zegepraalt de goede zaak, 19 November 1858", terwijl ter andere zijde geschreven staat: „Hulde aan de Staten van Gelderland, wegens het billijk en regtvaardig afstemmen en verwerpen van het ontwerp-reglement op het kanaal (waterschap) van Steenenhoek." Deze gedenkpenning is op zeer sierlijke wijze bewerkt en werd van eene onbekende hand toegezonden, zoodat men zich daarmeent in gissingen verdiept.

ZWOLLE 8 *november*. — Ll. dingsdag is voor het Provinciaal Geregtshof in Overijssel de zaak behandeld van J. C. F. Harms, van beroep smid, gewoond hebbende te Zwolle, thans gedetineerd aldaar, beschuldigd van moedwillige brandstichting. Na het verhoor van 17 getuigen à charge en 6 à décharge, voegde de heer advocaat-generaal mr. G. D. Ribbius zich een uitvoerig requisitoir dat de beschuldigde zou moeten worden schuldig verklaard aan het hem ten laste gelegde feit, van op 10 augustus ll. moedwillig brand te hebben gesticht in een bewoond huis, waarbij menschenlevens in gevaar konden komen, en dien ten gevolge veroordeeld tot de straffe des doods door middel van ophanging, uit te voeren op een der openbare pleinen der stad Zwolle, met last van aanplakking van 's Hofs arrest ter gewone plaats. Daarna kwam de heer W. S. van der Gronden, als verdediger van den beschuldigde, het woord, trachtte de schuld van zijnen client in het licht te stellen en concludeerde tot niet schuldigverklaring en in vrijmakende stelling. Het Hof heeft de uitspraak bepaald op maandag 12 dezer.

DEDEMSVAART 7 *november*. — De natheid in deze en omliggende veenen maakte het onmogelijk het grootste deel der veenboekweit in te halen. Van daar dat ook ten gevolge van het late zaaijen, werd reeds voor menigeen de oogst van dit product als nietig beschouwd. Thans, en het verwekt blijdschap en verwondering tevens, wordt het grootste deel der veenboekweit, ten gevolge van de droogte der veenen' alsnog met succes ingezameld, en overtreft zoowel in kwaliteit als kwantiteit de verwachting.

ROUVEEN 7 *november*. — De bijenhouders beginnen te klagen dat hunne insecten veelvuldig in de korven beginnen te sterven aan eene zoogenaamde galligheid, welke ziekte een gevolg zou zijn van het gewin en het verloopen natte zomersaizoen.

STAPHORST 7 *november*. — Aangaande de longziekte onder het rundvee luiden de berigten niet gunstig; hier en daar doen zich gevallen voor van zeer ernstigen aard. De inenting wordt nog altijd uit vooroordeel tegengewerkt.

GRONINGEN 7 *november*. — Dezer dagen is te Muntendam gearresteerd Sjoerd Kampenga, nog geen 12 jaren oud, welke dien morgen was ingebroken in het huis van Molema. Juist toen hij het kabinet had opengebroken werd hij op de daad betrapt door eene buurvrouw. In de vorige week heeft deze jeugdige misdadiger eene dergelijke daad gepleegd bij een ander arbeider te Muntendam.

Correspondentie.

A. geeft in bedenking, de vele steentjes die, met zand vermengd, in twee hoopen verdeeld, op de kaden bij de Koningsbrug sints eenige dagen zijn liggende, te sorteren, want hij vermeent dat als de stukken en brokken er uit zijn het getal gave steen nog meer dan 1/10 gedeelte van het geheel zal bedragen; — zoo als ze daar liggen is het niet mogelijk te gissen hoeveel breuk er onder zit, ook nog behalve dat, zou de een of de ander, tegen beter weten aan en dus per abuis, kunnen denken dat dit rommelsootje afkomstig was van de Draaibrug, wier bedekking reeds ll. zaturdag in een *meer dan gevorderden staat van ontbinding* verkeerde.

Rotterdam 9 November 1860.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM 9 November.

OVERLEDEN: C. Vogelaar, wed. T. M. D. Wessel, 66 j. — S. Barzely, jm., 19 j. — H. Kruys, z., 5 j. — E. B. A. Morin, d., 10 m. — J. A. Laps, z., 4 m. — P. van Dijk, z., 1 j. — L. J. Liekens, z., 8 m. — C. H. Hofstede, z., 3 m. — B. A. Mengelkamp, z., 7 m. — A. Bogena, vrouw van M. J. Schreuder, 48 j. — J. R. Honekes, jd., 63 j. — A. W. Verbeek, z., 10 m. — E. Nortier, d., 3 m. — J. van Hemert, z., 3 m.

BEVALLEN: A. Helleman, geb. Kool, z. — A. C. A. de Rooy, geb. van Asten, d. — J. T. van Veen, geb. van der Bruggen, d. — P. van Eyk, geb. van Wanum, z. — L. Jacobsen, geb. Bijl, z. — H. Siermans, geb. de Joode, d. — W. Rusman, geb. Verhoeff, d. — N. van der Poel, geb. van der Smit, d. — C. Berg, geb. Visser, z. — J. Hoffman, geb. Boers, z.

Beursberigten.

ROTTERDAM 9 November.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld 3	pCt.	75⅝		
"	Handel-Maats. 4	"	100¼		
"	Ned.Stoomb.-M.	"	55¼		
"	dito aflosbare....	"	90¼		
België	Obl. bij Roths. 2½	"	52⅝		
Spanje	Oblig. 1¾ nu 3	"	39 9/16		
"	Binnenl. a 6/m. 3	"	47⅛		
Portugal	Obl. 1856/7/9. 3	"	42 15/16	43 1/16	43 1/16
Rusland	Obl. 1798/1816 5	"	101 9/16		
"	Obl. te Amst. 4½	"	89¾		
"	bij Stiegl. 1855 5	"	96⅛		
"	Spoorw.Aand. 5	"	207	207¼	
Oostenr.	Oblig. Metall. 2½	"	24 9/16	24 11/16	24 11/16
"	dito dito 5	"	45¾	45⅞	
"	dito Nat. Met. 5	"	52 15/16	53	53
Venez.	Obligatien 1½	"	11 3/16		
Fr. Oostenr.	Spw.-Oblig.. *f*	"	119½	119¾	

De beurs verkeerde over 't geheel in vaste stemming, Portugesche en Oostenrijksche fondsen werden met tamelijk veel handel tot verhoogde prijzen gedaan.

Het Commité der Effecten-handelaren,
H. A. MARCELIS, *Secretaris*.

Laatste prijzen ten *drie* ure: Rusland, Oblig. 1855, 5 pc., 96⅛; dito 1860 te Amst., 4½ pc., 89¾. Oostenr., Oude Met., 5 pc., 45⅞; dito Nat., 5 pc., 53.

AMSTERDAM 9 November.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.	Werk. Schuld 2½	pCt.	63		
"	dito dito 3	"	75½		
"	dito dito 4	"	97 5/16	97 7/16	
"	Amort. Synd. 3½	"	92¼		
"	Hand. Maats. 4½	"	129¾		
"	O.-I. Leening 4	"			
"	Holl. Sp. 4½	"			
"	Rijnsp. 4½	"			
"	M. van Weld. 4	"			
België,	Cert. *Rothsch.* 2½	"	52⅞		
Frankrijk,	Certificaten.. 3	"			
Spanje...	Buitenlands.. 1¾	"	39 9/16	39⅝	
"	dito 3	"	48 1/16	48⅛	
"	Binn. a *f* 6000 3	"	47⅛	47¼	47¼
"	Amort.Schuld		23⅞	24	
"	Bew. v. Coup.		6⅛	6¼	
Portugal,	Obligatien... 3	pCt.	44½	44⅝	44½
"	dito 1856/59. 3	"	42 15/16	43 1/16	43
"	dito Uitgest..				
Rusland,	Ob. *Hope en C.* 5	"	101⅝		
"	dito 1828/29.. 5	"			
"	Cert. 1831/33 5	"	85⅞	86	
"	d.° 1840..... 4	"	77⅜		
"	d.° *Stieglitz*.. 4	"	77⅜		
"	d.° d.° Nieuwe 5	"	87¾	87⅞	
"	d.° d.° 1855 N. 5	"	95⅞	96	96
"	d.° te Lond. 4½	"			
"	d.° v. Assign.. 6	"	57⅜		
"	Inschr. dito.. 6	"			
Polen,...	Aand. 1835..	*f*			
"	Obligatien... 4	pCt.			
Pruissen,	Oblig. 1859.. 5	"	103⅛	103¼	
"	Aand. 1854 .. 3½	"			
Oostenr.,	Ob. *Goll en C.* 5	"	54¼		
"	d.° dito 4	"			
"	d.° Met. Oude 5	"	45 11/16	45⅞	45¾
"	d.° N. te Ams. 5	"	67⅛	67¼	
"	d.° Nat. Met.. 5	"	52 13/16	53⅛	52⅞
"	d.° Metalliek. 2½	"	24⅝	24¾	24¾
"	W. Ad. fl 250 4	"	200½	201	
Brazilië,	1824, £ 100 5	"	96⅞		
Equador,	£ 100 1	"	12 5/16	12½	
Venez.,	Obligatien... 3	"			
"	Uitgestelde.. 1½	"			
Grenada,	Obligatien... 4	"	13 7/16		
"	Uitgestelde..		5⅞		
Mexico,	Obligatien... 3	"	20 7/16		
Illinois	 7	"	90½	91	

Rusland, Cert. bij Hope, 1860, 4½ pc., 89⅝; dito 1859, 3 pc., 61 5/16, 61⅜; dito Spoorweg Aand., 5 pc., 206½, 207¼, 206¾. Weener Aand., 1839, 274½, 276; dito 1860, 5 pc., 387, 388. Denem., 5 pc., 97 7/16. Brazilië, Geldl. 1843, £ 100, 5 pc., 96¼; dito 1860, 4½ pc., 85. Illinois Spoorw. Aand. 76. Galvest.. 8 pc., 33. Louisiana, 5 pc., 101¾. Griekenl., 5 pc., 51 13/16.

Beleening 3. Prolongatie 3, Disconto 3 pc.

Van Holl. fondsen waren 4 pcts. meer aangeboden; van buitenl. werden Oostenr. en Spaansche tot iets betere prijzen verhandeld; in de overige heeft weinig variatie plaats gehad.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 63. Spanje, 1¾ pc., 39 5/16 a 39⅝; dito Binnenl., 3 pc., 47¼. Oostenr., Metall., 5 pc., 45 11/16 a 45¾; dito Nat. 5 pc., 52 13/16 a 52⅞.

LONDEN 8 November.

3 pc. Cons. cont.	93⅛ a	93¼	3 pc. Peru.....	73½ a	74½
id. id. op tijd..	93¼ -	93⅜	4½ pc. id. Urib..	83½ -	84½
5 pc. Oostenrijk	75 -	78	id. te New-York	83 -	85
dito 1859	65 -	70	3 pc. Portugal..	44 -	46
4½ pc. België...	97 -	99	5 pc. Rusland .	104 -	106
5 pc. Braz. 1824	97 -	99	4½ pc. idem....	93 -	95
id. 1829/39	97 -	99	3 pc. idem....	63	z. coup.
id. 4½ pc. 1852..	87 -	89	3 pc. Spanje ...	48¾ -	49¼
idem 1858	87 -	89	1¾ pc. idem....	40 -	40½
6 pc. Buen-Ayr.	93 -	96	idem Amort....	23¾ -	24½
6 pc. Chili	101 -	103	id. Cert. Coup..	6¼ -	6½
3 pc. idem	72 -	74	5 pc. Sardinië ..	85 -	86
5 pc. Denemark.	98 -	100	6 pc. Turktje...	70¾ -	71¼
3 pc. idem.....	80 -	82	idem Nieuwe...	57¼ -	57¾
2½ pc. Holland..	64½ -	65½	4 pc. idem.....	101¼ -	101¾
4 pc. idem.....	99½ -	100½	3 pc. Venezuela	22 -	23
Equador.....	12½ -	13½	idem Uitgest...	11½ -	12½
id. Land - warr.	— -	—	Wissel Amst. krt.	11.14½ a	15½
2½ pc. Grenada..	15½ -	16½	idem 3 m.	11.16½ -	17
id. Uitgestelde..	5¾ -	6¼	idem Rott. 3 m..	11.16½ -	17
3 pc. Mexico...	22 -	22½	idem Parijs kort.	25.12½ -	20
4½ pc. Peru....	94½ -	95½	idem 3 m.	25.35 -	40

Ofschoon het disconto bij de Bank is verhoogd, verkeerden de binnenlandsche fondsen in eene vaste stemming. Met matigen omzet waren buitenlandsche fondsen prijshoudend.

PARIJS 8 November.

Frankrijk 3 pc. a contant 70, 69.85, 69.95; dito op ultimo 69.95, 69.90, 70.10; dito 4½ pc. a cont. 95.95, 96.05, 95.95; dito op ultimo —; dito Bank-Actien 2890, 2900, 2895. Crediet Mobil. 732.50, 745. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorweg-Aandeelen 457.50. Napels 5 pc. —. Spanje 1¾ pc. —; dito buitenl. 3 pc. Oude — en dito Nieuwe 48¾; dito binnenl. 3 pc. 48. dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. —.

De beurs verkeerde heden in eene willige stemming; de 3 pcts. Fransche fondsen sloten a contant 5 en op ultimo 30 centimes hooger dan gisteren.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 9 Novemb.

2 maanden.		Kort.	
Londen...	11.62½	11.72½	
d.° 3/m.	11.57½	—	
Parijs . .	55 7/16	55 13/16	
d.° 3/m.	55 5/16		
Bordeaux.	55 3/16	55 9/16	
Genua.. .	45¾	—	
Livorno. .	45⅝	-	
Napels . .	78	—	
Petersb. .	170	—	
Hamburg.	35	35 5/16	
d.° 3/m. .	34 15/16	—	
Antwerp .	—	1⅜	v
6 weken.		**Kort.**	
Frankfort	99¾	—	
Augsburg	99¼	—	
Weenen..	86½	—	
Triest. . .	85⅝	—	

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 9 Novemb.

2 maanden			zigt.	
Londen. .	11.62½	p	11.70	g
Parijs. . .	55½	g	55⅞	p
Bordeaux.	55¼	g	—	g
d.° ½ m.	55⅜	g	—	g
Genua . .	45⅞	g	—	g
Livorno. .	45⅝	g	—	g
Napels . .	77	g	—	g
Hamburg.	35 1/16	g	35¼	g
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid . .	240	g	—	g
Cadix. . .	241	g	—	g
Sevilië . .	237	g	—	g
Bilbao . .	238	g	—	g
Lissabon	41½	g	—	g
Porto. . .	41	g	—	g
Petersb. .	171	g	—	g
6 weken.			**Zigt**	
Weenen ..	85½	g	—	g
Augsburg	99½	g	—	g
Frankfort.	99¾	g	—	g

Rotterdam ½.

Handelsberigten.

ROTTERDAM 9 November.

Van HUIDEN zijn verkocht 1000 st. Oost-Indische, per Christiaan Huygens.

SCHIEDAM 9 November.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 145/146 ℔ Libau *f* 220 3/m.; 144 ℔ Coursche *f* 214 6/w. Gerst, 129 ℔ Libau *f* 219 6/w.; 123 ℔ Coursche *f* 203 3/m.

MOUTWIJN, per Ned. Vat zonder fust *f* 14.—.
JENEVER, " " " " " - 19 50.
AMST. PROEF " " " " " - 20.75.
Alles zonder de belasting.
SPOELING per Ketel..... *f* 2.—.

AMSTERDAM 9 November.

TABAK. Java bladen. Afloop der heden alhier gehouden veilingen: van 857 p. zijn 18 kav. verk. tot 66½ a 155 c. en 14 kav. opgeh. tot 78½ a 165 c.; 539 p. verk. tot 28 a 106 c.; 265 p. verk. tot 28½ a 70½ c.

Heden zijn bij inschrijving afgedaan 894 p. Java RS en 142 p. dito TR, en ter beurze 4 kav. BJDL, heden in de veiling opgehouden.

WOL. In de tweede zitting is de door de N. H. M. geveilde Buenos-Ayres betaald met 56 a 122; de Port Philip met 196 a 302; de Texas met 108 a 142; het Angora Geitenhaar met 355 a 360; van de Kaapsche zijn 90 kav. niet geveild, 12 kav. opgeh. en de overige met 112 a 271 betaald, de Buenos-Ayres met 72 a 150 en de monsters met 90 a 238 c.

GRANEN. Tarwe onveranderd: 129 ℔ b. Pools. *f* 424. Rogge prijshoudend: 126/131 ℔ Pruiss. *f* 237, *f* 255; 118 ℔ Odessa *f* 192; 125 ℔ Pruiss. *f* 234; 128 ℔ Deens. *f* 238; op levering in Maart *f* 192; Mei *f* 193. Gerst hooger verkocht: 95, 97 ℔ Vriesche Winter *f* 190, *f* 194. Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad op 9 vat Olie te leveren dadelijk ℒ 72; in Mei ℒ 72; in Oct. prijshoudend. Lijnzaad een doen: 106 ℔ Riga *f* 255; 103 ℔ Arch. *f* 300; 107 ℔ Egyptisch *f* 360. Raapolie: op 6/w. *f* 43¼; vlieg. *f* 42; 1 Dec. *f* 41¾, *f* 41⅝; 1 Mei *f* 43. Lijnolie: op 6/w. *f* 31½; vlieg. *f* 30¼; 1 Dec. *f* 30; 1 Maart, April en Mei *f* 31½. Hennepolie: op 6/w. *f* 40½. Raapkoeken per 1040 stuks *f* 80 a *f* 85. Lijnkoeken per 104 stuks *f* 12 a *f* 15.

MIDDELBURG 8 November.

GRANEN, ZADEN enz. De aanvoer van Tarwe was heden weder niet groot, ofschoon toereikend voor de bestaande vraag; vorige weekprijzen zijn echter voluit betaald, daar houders niet minder wilden afgeven. Jar. Zeeuwsche niet aan, die zou in puike zuivere soorten *f* 15.30 hebben kunnen gelden; N. Zeeuwsche puike *f* 12.25, *f* 11.75; gewone *f* 11.50; mindere *f* 11 a *f* 10.50 naar deugd; puike Jar. Walch. *f* 16 a *f* 15.50; puike N. Walch. *f* 13 a *f* 12.75; mindere *f* 12.25 a *f* 12. N. Zeeuwsche Rogge *f* 7.25, *f* 7. Gerst blijft steeds gevraagd, puike Winter *f* 6.50; gewone *f* 6.20; mindere *f* 6; puike Zomer *f* 6.30 a *f* 5.75 naar deugd. Boonen. N. Walch. Paarden- meer begeerd en hadden naar kwaliteit grage koopers aan *f* 7.50 a *f* 7.25; mindere wakke soorten waren niet begeerd, men kon die aan *f* 7 koopen; N. Walch. Bruine zijn *f* 16, *f* 15 en *f* 14 gekocht naar deugd; N.

Scheepstijdingen.

Vrouwersh. (O) *Aang.* 7 nov. *Christian Agathon*, Kjär, Holmstrand
Hellevoet (ONO) *Aang.* 7 nov. *Hawk* (st.), Hull
Enchantress (st.), dito
Hollander (st.), St. Pet.
Sancta Maria, Swart, Libau
Victoria, de Haan, Syra
N. R. Gazfabriek, de Goede, Newcastle
Vertrokken.
Adm. Ver-Huell (st.), Havre
Eagle, Garwood, Ipswich
Martha Hendrika, v. Wattum, Genua
Fleurian de Bellevue, Saulny, Sunderland
Tweelingen, Middel, Holmstrand
De *Jacoba*, Schultz, is op de reede gekomen.
Brielle (O. t. Z.) *Aang.* 7 nov. *Cologne* (s), Londen
Fijenoord (st.), dito
Ary Scheffer (st), Havre
Vertrokken.
Gloucester, Morrison, Newcastle
Traveller, Young, dito
Devonport, Bell, dito
Faaborg, Mogensen, dito
Passluis (O. N. O.) *Aangekomen.*
7 nov. *Houthandel*, de Vos, Frederikstad
Amsterdam *Vertr.* 7 nov. *Ondine* (s), Bordeaux
Texel (N.O.) *Aangek.* 7 nov. *Verwachting*, Visser, Nerva
Maria, Visser, Christiania
Drie Gezusters, Oldenburger, Frederikstad
Aurora, Smit, dito
Mich. Thorbecke (s), Hull
Eleonore v. Flotow, Ahrens, Riga
Spruit, Pott, dito
Sirene, Bradhering, dito
Ovida Helene, Bugge, Dantzig
Therese & Lyna, Lydersen, Gothenb.
Frederika, Smit, Christiania
Speculation, Bjöness, dito
Helena. Bruun, dito
Providentia, Andersen, Fredrikshald
Harmonie, Andersen, Frederikstad
Triton, Schjerve, dito
Zeelust, Keun, dito
Hoffnung, Berg, dito
Venskabet, Lorentsen, Drammen
Susanna, Knudsen, dito
Foreningen, Baarsen, dito
Ora & Labora, Elmenhorst, Arendahl
Anne Christine, Abrahamsen, Osterrisoer
Aurora, Boon, Porsgrund
Nathalie, Vairvert, dito
9 *Twenthe* (st.), Hull
John & Isabella. Young, Newcastle
Susan, Menzie, Archang.
Martin, Koop, Riga
Beurs van Amsterdam, Basberg, Wyburg
St. Olaf, Arentsen, Gothenburg
Vertrokken.
8 *Arendina*, Boerhave, Livorno
9 *Margaretha Augusta*, Jongman, Nantes
Vlie *Aangekomen* 6 nov. *Jantina Frouwina*, Noteboom, Memel
Gesina, Banting, Elmshoorn
7 zes of acht schepen, de namen onbekend.

Oostmahorn *Aang.* 7 nov. *Hensina*, Meeter, Koningsbergen
Zierikzee *Aang.* 8 nov. *Catharina Hofland*, Hazewinkel, St. Ubes n. Vlaardingen
Vlissingen *Aangek.* 8 nov. *Leona*, Morris, Callao
Bosphorus, Pendleton, d°

—o—

Bombay *Aangekomen* 4 oct. *Europa*, Vogler, Antwerpen
Mauritius *Binneng.* 18 sept. *Louis Cézard*, Thomas, Bordeaux n. Batavia
24 *Jan van Brakel*, Verhey, Wijnkoopsb. n. Rott. (beiden om een lek te stoppen)
Triëst *Aangekomen* 4 nov. *Jan Frederik*, Klasen, Amsterdam
Genua *Aangekomen* 4 nov. *Rhône* (st.), Rott.
Cette *Vertrokken* 3 nov. *Alberdina*, Lodewijks, Amsterdam
Bordeaux *Vertr.* 5 nov. *Ettje*, Mooi, Hamb.
Royan *Vertrokken* 2 nov. *Catharina*, de Boer, Bremen
Havre *Aangekomen* 7 nov. *Seine* (st.), Rotterd.
Dublin *Aangekomen* 7 nov. *Branch*, Cooper, Rott.
Queenstown *Aang.* 6 nov. *Centurion*, N. N., Foo-Choo-Foo
Liverpool *Aangek.* 6 nov. *Osprey* (st.), Rott.
7 *Margaretha Johanna*, Verschuur, Amst.
Uitgeklaard.
7 *Uzella*, Hunkin, Dordt
Exmouth *Aangek.* 7 nov. *Baudina*, de Boer, Harlingen

Newhaven *Binneng.* 7 nov. *Neelina Jettina*, Kuipers, Bordeaux n. Antwerpen
Uit zee terug.
Active, Norton, bestemd n. Rotterdam
Londen *Aangek.* 8 nov. *Robert*, Scholtens, Rostock
In lading.
Jacoba, v. d. Plas, Berbice
Uitgeklaard.
7 *Geziena*, v. Sluis, Elseneur
Gravesend *Vertr.* 8 nov. *Hendrika Roelina*, Helmers, Amst.
Bordeaux, Gnodde, dito
Ipswich *Aangek.* 6 nov. *Katrina*, Waterborg, Groningen
Hull *Aangekomen* 7 nov. *Geertina*, Mooi, Kroonstad
Sunderland *Aang.* 7 nov. *Fivel*, Dommering, Amsterdam
Vertrokken.
Endeavour, Shotton, Schiedam
Corsair, Clouston, Amst.
Great Britain, Paddon, Nieuwe Diep
Newcastle *Uitgekl.* 6 nov. *Libra*, van Os, Havanna
7 *Buitenzorg*, Ruhaak, Batavia
Volharding, Litzau, Dordrecht
Zeldenrust, Lomaq, Zwol
Norman. Foreman. Schied.
Eliza, Darnell, Middelb.
Chance, Martin, dito
François, v. Eyk, Vliss.
Brouwershaven, Riedijk, Gothenburg
Hermanna, Pijbes, Amst.
Goldhoorn, Pott, St. Sebastiaan
In lading.
Jezelina, de Jonge, Sevilla
Drie Gebr. Sikkens, Riensema, Barcelona
Glasgow *Vertrokken* 7 nov. *Sophie*, Martens, Macassar
Grangemouth *Vertr.* 6 nov. *Commerce*, Dawson, Rotterdam
Hamburg *Vertr.* 8 nov. *Catharina*, Buisman, Amsterdam
Cuxhaven *Aangek.* 7 nov. *Amstel* (st.), Amst.
Bremerhaven *Aang.* 6 nov. *Onderneming*, Bekkering, Dantzig
Wismar *Aangekomen* 6 nov. *Harmonie*, Kramer, Harlingen
Warnemunde *Aang.* 6 nov. *Friedrich Franz*, Dade, Amsterdam
Magdalena, Dillwitz, d.°
Bürgermeister Karsten, Voss, dito
Swinemunde *Aang.* 6 nov. *Amica Manu*, Peper, Rotterdam
Emma, Kraeft, Amst.
Memel *Vertrokken* 3 nov. *Alida*, Lukje, Teignmouth
Kroonstad *Vertr.* 31 oct. *Libra*, Oostra, Aberdeen
Christina Jacoba, de Groot, Elseneur
2 nov. *Drie Gebroeders*, Kanning, Londen
Eendragt, Bos, dito
Klazina, de Jonge, Brem.
Randers *Vertr.* 1 nov. *Hermina*, Kroon, Engeland
Kopenhagen *Aangek.* 6 nov. *Maria Theresia*, Schwede, Schiedam
Twee Gebroeders, de Groot, Amsterdam
Elseneur *Aangek.* 6 nov. *Hendrika*, Vos, Antwerp. n. Dantzig
Stientje Roemeling, Bruins, Nerva n. Harlingen
Helena, Diepenbroek, Memel n. dito
Hendrika Marg., Glim, St. Pet. n. Hartlepool
Anna Catharina, Grilk, dito n. Amst.
Vriendschap, Bakker, dito n. dito
7 *Grijpskerk*, Zomerdijk, Kramfors n. Brazilië
Juffer Zwanette, Pekelder, St. Petersb.
Holtenau *Aangek.* 5 nov. *Geziena*, Katerborg, Riga n. de Wezer
Alida Folkers, Mooi, Dantzig n. Amst.
Albert van Panhuys, van der Ley, Riga n. Vegesack
7 *Dieverdina*, de Jonge, Norrköping n. Londen

—o—

Amsterdam 9 nov. De Mecklenburger schoener *Henriëtte Hanmann*, kapit. P. H. Fretwurst, van Riga met hout herwaarts best., is, volgens alhier ontvangen telegram, den 7 dezer bij het Vlie gestrand, vol water geloopen en zal niet afgebragt kunnen worden; men was bezig de lading en den inventaris te bergen.

— Volgens brief van kapit. M. J. B. Noordhoek Hegt, voerende het schip *Stad Enschedé*, in dato Shanghae 2 sept., was genoemde bodem in den besten staat aldaar liggende, om weldra naar Batavia te vertrekken. (Het berigt in ons vorig N.° was onjuist.)

Londen 8 nov. Het schip *Wave of Life*, van Shields n. Aden, is 5 aug. bij Magotta verongelukt.

— Het schip *Bosphorus*, kapit. Watson, v. Honduras n. het Kanaal, is 13 sept. op de zuidwestkust van het eiland Cuba gestrand en wrak geworden.

Yarmouth 7 nov. De brik *Ugie*, kapit. Lowrie, van Shields n. Rott., is heden lek alhier in de haven gebragt.

Ibraïla 7 november. De Eng. bark *Indian*, k. Edgely, van Odessa komende, geladen met 2750 tsw. tarwe, is bij Kustendje, 60 mijlen van de Sulina, verongelukt.

—o—

Gepraaid:

29 aug., op 40° ZB. en 28° OL., *Louisa Kroonprinses van Zweden*, J. van der Linden, v. Rotterdam naar Batavia.

26 oct., op 49° NB. en 7° 30′ WL., *Fidelio*, J. Hauschild, van Hamburg naar Macassar.

1 nov., op 48° 47′ NB. en 8° WL., de Ned. brik *Walborg*, kapit. Feikes, v. Newcastle n. Cadix.

Door kapit. J. de Haan, voerende het sch. *Victoria*, van Syra te Hellevoetsluis binnen:

4 nov., op 51° 43′ NB. en 2° 30′ OL., het Nederl. driemast-kofschip *Christina Jacquelina*, kapit. Bosker, van Dantzig n. Nantes.

—o—

8 november. De wind te Falm. en te Deal N. O.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoogwater 10 nov.: 1ste getijde 0 ure 48 min.; 2de get. 1 ure 12 min.

Arnhem. Waterhoogte 8 nov. 1.75 el.

Keulen. Rijnhoogte 8 nov. 8 v. Rijnl.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BERGEN, Arend, J. Goossens. — 4950 waag Stokvisch, P. van Rossem en Zn.

Amsterdam.

DANTZIG, Trijntje, Visser. — 50 last Tarwe, L. Hoyack en Co.

DANTZIG, Demuth, Onken. — 67 last Tarwe, Order.

DANTZIG, Maria, Nagel. — 20 last Tarwe, H. J. Wolff; 9 last Tarwe, Order.

DANTZIG, Petrus Horreus, Swieting. — 26 last Tarwe en 32 last Erwten, Order.

RIGA, Stephanson, Witte. — 48 bond. Hennep en 428 Balken, Order.

RIGA, de Zwillinge, Ahrens. — 1 lading Vuren Kroondeelen, Order.

PETERSBURG, Alberdina, Olthof. — 1255 tsw. Rogge, L. Hoyack en Co.

PETERSBURG, Catharina, Knol. — 1016 tsw. Rogge, Wed. J. d'Arripe en Co.

PETERSBURG, Concordia, Huizing. — 1361 tsw. Rogge, L. Hoyack en Co.

Walch. Witte zeer weinig ter veil, de beste hadden aan *f* 16 koopers; mindere meer afwijkende zonder koopers, Walch. Groene Erwten ruimer ter veil met koopers aan *f* 13.25, *f* 13, *f* 12.75; mindere soorten *f* 11 a *f* 10.50; de beste groote zijn *f* 13.50 gekocht; mindere *f* 13 de mud. Koolzaad weinig ter veil, puike soort *f* 12.75; mindere kwal. *f* 12.50 a *f* 12 naar deugd. De prijzen van den Olie zijn onveranderd gebleven. Raapkoeken *f* 88 per 1040 stuks; Harde Lijnkoeken *f* 13.50 per 104 stuks.

LONDEN 8 November.

SUIKER vast doch met weinig omzet; donker br. Bengal 34/9 a 35/6; Havannah n°. 14 a 15 45/6 a 4?/; br. Siam 34/ a 35/; Mauritius 43/6 a 45/; Barbados donker a goed blond 41/ a 45/; Cuba Moscovados gem. blond tot middl. grijs 40/ a 43/; Havannah n°. 7½ a 10 40/ a 43/6, blond n°. 16 a 15 43/ a 47/6; Geraffin. vast; br. lompen schaarsch 51/; Hollandsche V O 32/10½, B H 32/9 in vaten. — RUM. Jamaica 3/4, Leewards 1/9. — KOFFIJ. Plantage Ceylon gem. middl. en middl. bleek en grijs 68/6 a 70/; gem. middl. en middl. bl. 70/ a 71/6; middl. helder blaauw 71/ a 73; triage 34/6 a 63/6; zwarte 39/ a 41/6. O. I. vast; mooi ord. en gem. middl. bleek grijs 72/6 a 78/6; kleine 82/6; gem. middl. kleurig 68/6; triage 64/6 a 66/6. — THEE stil; gem. a goed gem. Congo 1/2½ a 1/3½ — RIJST vast. Bassein 10/9; Bengal 12/9 a 14/6; goed nieuw Aracan 11/3; Madras 12/; Rangoon 10/9 loco en 12/ zeilende. — MEEL. Sago vast 18/ a 18/6. — VRUCHTEN. Valencia Rozijn 39/ a 39/6. Oude Krenten 22/ a 24/ en nieuwe 27/ a 32/. Turksche Vijgen 40/ a 50/; goed en mooi 6?/ a 83/; Faro 24/ a 26/; Malaga 23/. Sultana Rozijn 50/ a 55/. Zoete Amandelen 73/; Jordan £ 8.10/. — KATOEN vast doch stil. — SALPETER vast. Bengal 41/9 a 43/6; Geraffin. 44/6 a 45/. — NITRATE DE SODA stil 13/6. — GOM-ELASTIEK. Para slap 2/6. — CUBEBEN £ 11. — HENNEP. Russische slap; Rein £ 35.10; Pas £ 30.10; Manilla £ 26.10 a £ 27.10; Italiaansche £ 42 a £ 43. — LIJNZAAD vast. Calcutta 53/6; Taganrog 57/6; Odessa 58/. — METALEN. IJzer. Schotsch Pig vast 52/6 a 52/9. Zink vast £ 19.15 a £ 20, per Voorjaar £ 20.5 Tin slap. Straits 131/. — OLIEN. Lijn- slap 29/6 a 29/9. Raap- als voren. Cocos- vast; Ceylon 52/6 a 53/. Cochin- 53/6 a 54/. Palm- vast 47/6 a 48/. — TERPENTIJN stil. Amerik. 34/; Engelsche 33/. — TALK stil; loco 60/9; het geheele jaar 60/6; Jan./Maart 61/ met koopers.

VEEMARKT. De aanvoer was heden groot, in aanmerking nemende den tijd des jaars, doch het gunstige weder is oorzaak dat de boeren hun vee ten verkoop aanbieden. Over het algemeen was de markt iets slapper dan laatstl. Maandag en onderstaande prijzen waren slechts met moeite te bedingen: Ossen 3/4 a 5/, Schapen 3/4 a 5/6, Kalveren 3/8 a 4/10 en Varkens 4/ a 5/.

LIVERPOOL 7 November.

SUIKER met goede vraag tot vaste prijzen, Antigua 42/, graing Bengal 46/, Dulloah date 41/3 a 41/9. — RIJST vast; gem. Ballam 12/, Bassein zeilende 12/. — CUTCH 27/6. — HOUT. St. Dom. Camp. £ 5.5, Lima- £ 10.5 a £ 10.12.6. — LIJNZAAD. Bombay zeilende 61/.

ANTWERPEN 8 November.

CACAO vast. — KOFFIJ. Heden zijn 450 b. tot zeer vaste prijzen afgedaan. — GRANEN. Tarwe vast doch met weinig omzet. Rogge, Koningsb. fl. 8; deze prijs werd later te vergeefs geboden; Fransche niet meer a fl. 8¾ te koopen. — ZADEN. Olie willig. Lijn- Marianopel 2de kwal. fl. 14¾ a 14½; puik op fl. 14¾ gehouden. Oud Riga Koed fl. 17½, nieuw fl. 16½ a 16¾. — TERPENTIJN fl. 15½. — VRUCHTEN. Men meldt den verkoop van 1000 mat. Villa Nova Vijgen; daarenboven zijn 150 k. Pruimedanten tot vaste prijs afgedaan. — Gedistilleerde Rozijnen. Men meldt den verkoop van 15/m. kil. Brooden.

HAVRE 6 November.

KATOEN. De verkoopen bedroegen gisteren 3000 b. en heden tot drie ure slechts 630 b.; de markt is slapper doch zonder prijsvermindering. — KOFFIJ. Guadeloupe a fr. 137½ cons. afgedaan. — SUIKER. Antilles n.° 4 loco fr. 80 cons. — HUIDEN met weinig omzet. — WOL stil, B.-A. vette fr. 2.25. — QUERCITRON. Baltimore loco fr. 11½. — PALISANDERHOUT, Bahia fr. 24½ a 32.

AKYAB 17 September.

RIJST. De uitzaai dit jaar staat ongeveer aan het vorige schenen gelijk; men berekent daarop afgaande den aanst. oogst op ruim 120,000 ton. Dezer dagen is een partijtje van het vorige gewas a 46 r. afgedaan, dit was echter een gedwongen koop, ten einde een schip vol te laden. De aanvoeren zijn op dit oogenblik zeer gering en de weinige oude die nog ter markt komt wordt dooreen van 38 a 40 r. verkocht. Men verwacht dat de nieuwe 38 a 42 zal gelden. De orders zijn dit jaar zeer beperkt. — VRACHTEN slap; naar Engeland £ 3.10, n. het Vastel. £ 4.

BOMBAY 10 October.

De handel is over het algemeen stil; de voorraad van Uitvoer-artikelen is zeer klein en aanvoeren onbeduidend, terwijl hooge prijzen gevraagd worden die slechts in enkele gevallen worden ingewilligd. Van Invoer-artikelen is de markt overvoerd en zijn dezelve slechts tot verlies te verkoopen. — KOFFIJ, Malabar Native r. 9. Plantage r. 9½ a 10, Moka r. 12 a 13 per maud. Een partijtje Malabar Native van den laatsten oogst is a r. 24½ per cwt. afgedaan; de kwaliteit liet echter veel te wenschen over. — WAS r. 16. De kleine voorraad is meerendeels vervalscht. — HENNEP. Gathee r. 32, Konkan r. 40, zonder koopers. — KATOEN. Suratte, Broach en Jamboseer r. 115 a 117, Dhollerah r. 107 a 110, Oomrawuttee Ankote r. 110, Oomrawuttee r. 105 a 107, Comptah r. 95 a 97, Barsee r. 95 a 98, Kandeisch r. 90 a 92, Sawginned American Seed r. 124 a 125 voor loco; op levering werd betaald Dhollerah r. 108 a 110. — CURCUMA. Radjpoore r. 20 a 21. Rajpoor r. 30. — ZADEN. Lijnzaad slap r. 4.12. Raapzaad r. 5.14. — KOKOSOLIE te Cochin r. 86. — WOL slap. Pathanee r. 150. — PEPER. Tellicherry half zwaar r. 98 a 99. Bhutcull zwaar r. 100 a 102 nom. — SALPETER r. 8 a 14. — SESAMEN. Gathee r. 26, Kurrachee blank r. 30. — VRACHTEN naar Frankrijk fr. 105 a 115, naar Londen en Liverpool £ 2.15. — WISSEL op Londen 6/m. zigt 2/0 7/16 a 2/0¾.

Advertentiën.

Voor de vele blijken van deelneming, ontvangen bij het overlijden van onzen Broeder, den Heer D. T. FRANÇOIS, betuigen wij, ook namens zijne Moeder, onzen hartelijken dank.

Rotterdam 9 *November* 1860.

J. P. A. FRANÇOIS.
S. B. FRANÇOIS,
NIERSTRASZ.

Getrouwd:

CORNELIS VAN LUGTENBURG,
Weduwenaar van MARIA BOS,
en
ADRIANA PLUIMERT,
Weduwe den Heer G. A. MEIJER.

Zuid-Beijerland den 9 *November* 1860.

Heden overleed onze waarde Vader en Behuwdvader, de Heer WOUTER STAATS, in den ouderdom van 92 jaren.

Rotterdam 9 *November* 1860.

J. BULTERMAN.
E. A. BULTERMAN,
STAATS.

NEDERLANDSCHE VEREENIGING
TOT
Afschaffing van Sterken Drank.
Afdeeling Rotterdam.

De **LEESVERGADERINGEN** zullen plaats hebben op Maandag 12 en 26 November, 10 en 24 December a. s., des avonds ten 8 ure, in het Locaal *Verscheidenheid en Overeenstemming.*

Toegangbiljetten zijn verkrijgbaar bij de Leden des Bestuurs.

Het Bestuur der Rotterdamsche Afdeeling,
Rotterdam 10 *November* 1860.
J. VAN BRUMMELEN Jr.,
1ste *Secretaris.*

GEBREIDE GOEDEREN, KOUSEN, SAAIJETTEN enz.,
GROOTE MARKT, 7, n.° 151.

De Ondergeteekende neemt de vrijheid hare **Winkelzaak in bovengenoemde Artikelen,** tijdelijk gevestigd boven het Kantoor der Heeren **van Rossem,** aan de Groote Markt, in de welwillendheid en goedgunstige opmerking der Dames, zoo binnen als buiten de Stad, aan te bevelen.

Zij meent zich te mogen vleijen het vertrouwen te bezitten der Begunstigsters der Firma KETNER & Co., waarvoor zij gedurende 24 jaren met ijver de Zaken heeft gedreven, en hoopt nu door eene goede behartiging harer eigene Zaak datzelfde vertrouwen te mogen ondervinden van allen die haar genegen zijn, waartoe zij, door eene ruime Sorteering en spoedige uitvoering der kommissiën, al het mogelijke zal aanwenden.

Rotterdam. **J. HUYGE.**

De COMMISSIE van BESTUUR der **Maatschappij van Bouwvereeniging aan het Nieuwewerk te Rotterdam** adverteert, dat in hare Vergadering van den 5 dezer, van de **Geldleening gt. *f* 200,000,** ten laste der genoemde Maatschappij, zijn

UITGELOOT

4 Schuldbekentenissen, ieder gt. ***f* 1000,** zijnde de Ns. **13, 27, 98** en **131,** en **4 dito,** ieder gt. ***f* 500,** zijnde de Ns. **2, 41, 86** en **118,** welke van af 2 Januarij 1861 met de alsdan vervallen Coupon zullen worden afgelost ten Kantore van de Heeren GEBRs. CHABOT alhier, alwaar mede de Betaling van de met 1 Januarij 1861 verschenen Coupons der gemelde Geldleening zal plaats hebben.

Aanzoek tegen goede PROVISIE.

Een Etablissement wenscht tot grootere Uitbreiding van zijn Tak van Handel **ADRESSEN** te bekomen van het Gegoede Deel der Bevolking van Provincien of onderdeelen van Provincien.

Zulks biedt een **niet onbelangrijken Tak van Bestaan op** voor Agenten, Beambten, Handels-Reizigers enz. enz.

Nadere inlichtingen te bekomen bij HAASENSTEIN & VÖGLER, te Hamburg.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.
ROTTERDAM-LONDEN.

BATAVIER, Kapit. *W. Smith.*

Van ROTTERDAM naar LONDEN,
Dingsdag 13 November, 's morg. **10** ure. | **Dingsdag 20 November,** 's morg. **7** ure.
Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Iederen Zondag, des morgens ten **11** ure, van de **Dublin Werf.**

FIJENOORD, Kapit. *H. Rolfe,*

Van ROTTERDAM naar LONDEN,
Zondag 11 November, 's morg. **8** ure. | **Zondag 18 November,** 's morg. **8** ure.
Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Donderdag 15 November, 's morg. **8** ure. | **Donderdag 22 November,** 's morg. **8** ure.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij en hare Cargadoors de Heeren D. A. VAN OORDT & Co., in de Boompjes te Rotterdam, en bij alle Agenten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij.

STOOMVAART-VEREENIGING DE MAAS.
ROTTERDAM-BRISTOL-CARDIFF.

Het Stoomschip BALMORAL, Kapitein *D. Lovius,*
vertrekt **Zaterdag 17 November.**
Adres BOUTMY & Co. — JOHs. OOMS Ez. & Co.

GOEDKOOP INGERIGT
MAGAZIJN VAN SCHRIJFBEHOEFTEN,
bij E. VAN VLIET Az.,
Steiger, over de Korenbeurs, te Rotterdam,

zijn verkrijgbaar ENVELOPPEN van ***f* 1.30** de **1000,** uitmuntende kwaliteit ***f* 2.80** dito; SCHRIJF-PAPIER van ***f* 2.40** de Riem; het Beste ***f* 6** dito; POSTPAPIER van ***f* 3.70** dito; het Beste ***f* 7.50** dito; Best Velin REKENINGENPAPIER ***f* 5** dito; SCHOOLSCHRIFTEN, goed Papier en goed gelijnd ***f* 3.20** dito; extra extra ***f* 5** dito; STALEN PENNEN, goed geslepen **25** Cts. per Gros, de beste **60** Cts. dito; Witte VISITEKAARTEN ***f* 1.20** per **1000;** Beste Fransche PRENTEN ***f* 6.50** de Riem; voorts INKTEN, LAKKEN, POTLOODEN, PENHOUDERS, OUWELS, TEEKENKRIJT en HOUTSKOOL, GOM ELASTIEK, SCHRIJFBOEKEN, TEEKENPAPIEREN, CARTON, BORDPAPIEREN, MARMER-CHITS, Gekleurde PAPIEREN, PRENTENBOEKEN enz.; LEIJEN, goed Zwart en goed Gepend, per dozijn, N.° 0 0, **42½** Ct.; N.° 0, **45** Ct.; N.° 1, **60** Ct.; N.° 2, **75** Ct.; N.° 3, **95** Ct.; N.° 4, ***f* 1.15,** N.° 5, ***f* 1.30,** N.° 6, ***f* 1.45,** N.° 7, ***f* 1.65,** N.° 8, ***f* 1.85,** per 5 Dozijn nog 3 % korting; GRIFFELS, Dikke Lange **13** Ct. **de 100,** Ord. Dito **10** Ct., idem **per 1000** nog 5 % Korting.

E. VAN VLIET Az.,
Magazijn van Schrijfbehoeften, Boekhandel en Boekbinderij.

Van GUILJELMUS SALDENUS, DE WEG DES LEVENS, a **60** Ct., en van Professor LE HON, STERREKUNDE, a **15** Ct., zijn nog weinige Exemplaren voorhanden.

Monsters op franco aanvrage verkrijgbaar.

NB. Een Fatsoenlijk **JONGELING,** 16 a 18 jaren, voor **Loopende** en andere **Werkzaamheden** in staat, gelieve zich aan bovenstaand Adres te adresseren.

Openbare Verhuring.

De Notaris *D. C. KLEY,* gevestigd te Cappelle op d'IJssel, zal op Vrijdag den 30 November 1860, des voormiddags ten 10 ure, in het **Posthuis** te Moordrecht, publiek Verhuren:

Voor den tijd van **10 jaren,** aanvangende den 25 December 1860,

8 Percelen LAND,

uitsluitend geschikt om te **Weiden,** bij elkander gelegen in sectie F, van den Zuidplaspolder in Schieland, nabij het Station des Rhijnspoorwegs, te Moordrecht, Poldernummers 206, 207, 208 en 209, groot 12 Bunders 56 Roeden.

Eerst in Percelen en daarna gecombineerd.

En 4 Percelen LAND,

genaamd ***VEENWEG,*** bezet met beste **Veen,** gelegen als voren, Poldernummers 202 tot en met 205, groot 12 Bunders 56 Roeden, in één Perceel.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Wel Ed. Heer *G. A. VAN HOUWENINGE Gz.,* te Moordrecht, en bij den voornoemden Notaris *KLEY,* te Cappelle op d'IJssel, ten wiens Kantore de Verhuur-Conditien van af den 15 tot den 29 November 1860 ter lezing zullen liggen.

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notarissen *JACOB VAN VOLLENHOVEN* Junior en Mr. *WILHELMUS PETRUS ANDRIES VOORENDONK,* residerende te Rotterdam, als last hebbende van hunne Principalen, zijn voornemens op Woensdag den 5 December 1860, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis te Rotterdam, te Veilen en te Verkoopen:

N.° 1. **Twee** in volle werking zijnde

KORENWIJN BRANDERIJEN,

genaamd **de Korenaar** en **de Druif,** met derzelver MEEL-GESTZOLDERS en VLIERINGEN, GESTHUIZEN en LOKAAL, geschikt tot het *Houden van Kantoor,* alsmede het gebruik eener OPEN PLAATS, dienende tot *Berging van Steenkolen,* en zulks met daarbij behoorende 32 BESLAGBAKKEN, 4 RUW- en 2 DISTELEERKETELS, 6 SLANGENVATEN met derzelver Koperen SLANGEN en GRONDVATEN, 2 BOVENKOELBAKKEN, 2 BESTE- en 2 BOERENBAKKEN, WATERPOMPEN, 10 GESTBAKKEN, 3 GESTPERSEN, 8 GESTTOBBEN, 7 Beste GRONDVATEN, GEILKETEL met volledigen Toestel tot het maken van Branders Zetgest, benevens andere WERKTUIGEN en GEREEDSCHAPPEN tot welingerigte Branderijen behoorende, staande neven elkander, op Stads Grond, aan de westzijde van de Baan te Rotterdam, wijk 3, nommer 682, Kadaster sectie H., nommer 835, en zijnde de Open Plaats eveneens Stads Grond, gelegen ten noorden van de Branderij *de Druif* en ten westen van Perceel N.° 2, Kadaster sectie H, nommer 1130 gedeeltelijk.

Aangeslagen in de Grondbelasting over 1860 tot de som van *f* 216.95 en belast met twee Recognitien ten behoeve der stad Rotterdam, ieder groot *f* 94.72 's jaars, mitsgaders met eene Recognitie ten behoeve van het Hoogheemraadschap van Schieland, groot *f* 14 's jaars.

N.° 2. Een **PAKHUIS, ZOLDERS** en **VLIERING,** staande en gelegen op Stads Grond, aan de westzijde van de Baan te Rotterdam, wijk 3, n.° 683, Kadaster sectie H, n.° 1130 gedeeltelijk.

Zijnde dit Perceel, met de onder N.° 1 vermelde Open Plaats, aangeslagen in de Grondbelasting over 1860 tot de som van *f* 61.57 en belast met eene Recognitie ten behoeve der stad Rotterdam, groot *f* 75 's jaars, alsmede met eene Recognitie ten behoeve van het Hoogheemraadschap van Schieland, groot *f* 10 's jaars.

Voormelde Percelen zullen afzonderlijk worden Geveild en eerst afzonderlijk en daarna gecombineerd worden Afgeslagen. Zij zijn in eigen gebruik, te aanvaarden den 1 Februarij 1861 en te bezigtigen twee dagen vóór en op den dag der Veiling, van des morgens 11 tot des namiddags ten 4 ure, op vertoon van een Toegangbillet, door voornoemde Notarissen af te geven, te wier Kantoren, aan de Wijnhaven en Wijnstraat, nadere inlichtingen zijn te bekomen.

De Twee HUIZEN,

wijk A, ns. 118 en 119, met ZOMERHUIS, SCHUREN, KOESTALLING, SPOELHUIZEN, verdere GETIMMERTEN en **ERVEN,** alsmede **TUIN** of **WARMOEZIERSLAND,** staande en gelegen in de Laan van Adamshof, beneden den Hoogen Zeedijk, te Kralingen, ll. Woensdag door de Notarissen *DALEN, LAMBERT & VAN WIJNGAARDEN,* in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, in 6 Percelen geveild, zullen op Woensdag den 14 November 1860, des namiddags ten 5 ure, door voornoemde Notarissen, ter zelfder plaatse, worden **Afgeslagen,** zulks eerst separaat en daarna met combinatien.

De Makelaars *F. N. Montauban van Swijndregt, W. van Dam* H. H. Zn., *W. H. Montauban van Swijndregt, B. C. D. Hanegraaff* en *H. N. Montauban van Swijndregt,* te Rotterdam, als last hebbende van hunne Meesters, zijn van meening, op Dingsdag den 13 November 1860, des middags ten twaalf ure, in de Zaal op den hoek der Scheepmakershaven en Bierstraat, wijk 1, n.° 499, publiek te Veilen:

Het snelzeilend Nederlandsch gekoperd en kopervast

BARKSCHIP
BEURS VAN ROTTERDAM,

gevoerd door Kapitein *F. de Vos,* volgens Meetbrief lang 35 El 20 Duim, wijd 6 El 81 Duim, hol 5 El 11 Duim, en alzoo groot 544 Tonnen of 288 Lasten, met al deszelfs RONDHOUT, Staand en Loopend WANT, GESCHUT, ANKERS, KETTINGEN, TOUWEN, ZEILEN en verderen INVENTARIS, zoo als hetzelve is liggende in de Zalmhaven te Rotterdam.

Het Schip is onlangs gerepareerd en op nieuw met **Metaal gedubbeld,** en is in Maart 1858 het laatst voor de Nederl. Handel-Maatschappij teruggekomen.

Voorts zullen nog afzonderlijk worden Geveild een

Chronometer, Kaarten enz.

Rotterdamsche Schouwburg.
Directie: ***J. Eduard de Vries.***

ZATURDAG 10 NOVEMBER 1860:

HET GEWETEN,

Tooneelspel in 5 Bedrijven van *A. W. Iffland.*
Gevolgd door:

De beschaafde Huisknecht,

of **de mislukte Beproevingen,**
Blijspel met Zang in één Bedrijf.
*Aanvang ten **zeven** ure precies.*

NIEUWE SCHOUWBURG
op de Kruiskade.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN.
Directie: ***BREEDÉ & VALOIS.***

ZATURDAG 10 NOVEMBER 1860:
(*N.° 4 van 't Abonnement.*)

Eene Tweede Voorstelling van

DE SCHOONZOON VAN MIJNHEER PERENBOOM,

Tooneelspel in 4 Bedrijven, naar het Fransch, door *G. van Beek.* — Daarna:

Göthe,

of eene Tooneelvoorstelling aan het Hof te Weimar,
Blijspel met Zang in 2 Bedrijven, vrij naar het Fransch van *Scribe,* door *W. P. Bangert.*
(Nooit alhier vertoond.)
*Aanvang ten **half zeven** ure.*
1ste Rang *f* 1.25. Parterre 75 Cts. Galerij 30 C[ts].

ZONDAG 11 NOVEMBER 1860:

MARTIN DE KRUIJER,

groot Drama in 3 Tijdvakken, naar het Fransch v[an] *Cormon* en *Grancé,* door B. L. Muziek van *Fosse[t].*

In het Eerste Bedrijf **Pas de Deux,** door d[en] Heer en Mad. ZINCK.

Bij den aanvang van het Derde Bedrijf **Pas [de] Matelot,** door den Heer ZINCK.

DAARNA:

99 Beesten en 1 Boer,

vrolijke Vaudeville in 1 Bedrijf.
*Aanvang ten **acht** ure.*
1ste Rang *f* 1. Parterre *f* 0.75. Galerij *f* 0.4[0].

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam:	7.20, 11.40, 3.20, 6[…]
» » alleen n. 's Hage:	9.45 's morg., 9.40 's[…]
» Amst. naar Rotterdam:	8.30, 11.25, 4.25, 7[…]
» 's Hage » »	8.30, 10.41, 1.30, 4.10, 6.39, 9[…]
Aankomst te Rotterdam:	9.15, 11.30, 2.15, 4.55, 7.25, 10[…]

Rijn-Spoorweg.

Rott. n. Utr., Amst., Arnh.:	7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.50, […]
Amst. n. Utr. en Rott.:	7.25, 10.25, 12.35, 2.30, 6.15, […]
Arnh. n. Utr., Amst., Rott.:	6.30, 9.30, 11.55, 1.10, 5.20, 7[…]
Utrecht naar Rotterd.:	6.30, 8.40, 11.40, 1.25, 4.30, 7[…]
Gouda naar Rotterd.:	7.36, 9.34, 12.34, 2.8, 5.40, 8[…]
Aank. te Rotterdam:	8.15, 10.—, 1.—, 2.25, 6.30, 9[…]

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antw. en Breda: 10.15 's morg. en 3 's n[am.]
» Antwerpen: 7.50, 12.20, 5.35; de laatste alleen [op] Breda en Moerd[ijk].
» Breda: 6.30, 12.35, 5.25; de laatste alleen [op] Antwerpen en Moerd[ijk].

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJVOEGSEL,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZATURDAG 10 November 1860, N°. 269.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag 9 November.

De Tweede Kamer heeft heden voortgezet de beraadslaging over het wetsontwerp, houdende eene *nieuwe regterlijke inrigting.*

De heer *Godefroi*, Minister van Justitie, heeft in de eerste plaats het woord gevoerd, en de wetsvoordragt in 't breede tegen de daartegen ingebragte bedenkingen verdedigd. Op den voorgrond stelde hij, dat hij het terrein der algemeene discussie niet verder wilde uitstrekken dan de groote hoofdpunten, omdat alle overige punten terug zullen komen bij de artikelen. Zoo was de levensvraag van het ontwerp gelegen in art. 59, en de Minister brandde van verlangen om daarover den strijd te voeren; doch hij zou dien strijd over de strafregtspleging uitstellen tot de behandeling van dat artikel, en daarover slechts zoo veel *nu* zeggen, als zij staat in verband met de burgerlijke regtspleging. Zoo ook zou de Minister zich onthouden thans te spreken over verschillende andere onderdeelen der voordragt: onderwerpen die alleen maar gevoegelijk bij de speciale artikelen konden worden behandeld. Hij zou dus nu slechts regtvaardigen het karakter van de burgerregtspleging, in zoo verre die volgens zijne voordragt door anderen is bestreden.

Hier kwam de Minister het eerst tot de dilatoire exceptie van den heer Wichers. Reeds voor 8 jaren had de heer Groen gelijken raad gegeven; maar de Minister meende, dat de zaak nu wel degelijk rijp was geworden tot afdoening. Doch al was de zaak niet rijp, de Grondwet gebiedt, en aan dat gebod moest worden voldaan. Bovendien dringen andere eischen tot voltooijing van het nog niet afgedane werk. De strafregtspleging eischte dringende hervorming, en deze is zonder herziening der organisatie niet tot stand te brengen. Die regtspleging moet versterkt worden in hare waarborgen voor den beschuldigde: al ware het dus alleen daarom, zou eene nieuwe organisatie noodig zijn. Met de strafwetgeving staat zij ook in verband, gelijk met de burgerlijke regtsvordering, want beide konden nevens de bestaande regterlijke organisatie niet worden op goeden voet herzien. Er moest dus *vooraf* eene nieuwe organisatie tot stand komen. Evenmin gegrond achtte de Min. de exceptie dat men, om in plaats van 5 hoven slechts 3 in te stellen, moest wachten tot over 10 jaren, nadat de spoorweggemeenschap door het geheele Land zou zijn daargesteld. De Minister geloofde niet, dat het een ernstig argument ware; bovendien, al werd later het getal hoven verminderd, dit zou nog niet zijn de hand slaan aan de nieuwe organisatie.

Daarna kwam de Minister tot een onderzoek van het begrip van het 5de addit. art. der Grondwet. De Minister betoogde uit de geschiedenis van de wording van bedoeld art. dat de Grondwet niet heeft bedoeld eene onbepaalde afkeuring van het bestaande, noch bevolen eene geheel *nieuwe* inrigting der regterlijke magt, of eene afbreking — gelijk de heer Wintgens meende — van al wat bestond. De geschiedenis van dat art. toonde, volgens den Minister, aan, dat voornamelijk de klagte tegen de organisatie gerigt was tegen de onmatige uitbreiding van het stelsel om aan elke provincie een hof te geven. Steeds was het geweest aandrang, om het getal hoven te verminderen, hoschoon nu en dan ook opkwam 't denkbeeld om die hoven zamen te smelten met de arrondissementsregtbanken in de hoofdplaatsen. De letter van art. 162 der Grondwet veroorloofde dan ook het behoud van de thans bestaande hoofdbestanddeelen der organisatie; doch juist met vergelijking van art. 182 der Grondwet van 1840 bleek uit art. 162, dat hoven ook voor het vervolg bestaanbaar waren, maar dat niet meer een hof voor iedere provincie gebiedend is. Evenzeer laat de Grondwet vrij, om van den Hoogen Raad te maken een hof van cassatie, of een hof van appèl, of beide. Het betoog van den heer Wintgens, dat de Grondwet gebood breking met het bestaande, verwarm den Minister dus onjuist voor. — Wat betreft de werking van het 5de addit. art. der Grondwet, ging de Minister achtervolgens na de hoofdstrekking der verschillende pogingen, sedert 1848 beproefd, om aan dat art. gevolg te geven. Uit dat onderzoek leidde de Minister af de slotsom, dat bezuiniging niet mogelijk was, dat radicale afbreking van het bestaande niet werd goedgekeurd, maar dat door het votum van 27 mei 1859 onherroepelijk een groot beginsel was beslist, nl. dat de Hooge Raad *niet* zou zijn een hof van appèl. Daardoor reeds was een vaste grondslag gelegd voor de nieuwe regterlijke organisatie, indat men op dàt votum behoorde voort te bouwen. De Minister had zich dan ook op dàt standpunt geplaatst bij het ontwerpen van zijne voordragt, en hoschoon hij erkende dat het votum van mei 1859 niet was onherroepelijk, kon hij toch niet gelooven dat de Kamer een tegenovergesteld beginsel zou aannemen, te meer daar het votum was het consequente gevolg van een sedert tien jaren gevoerden strijd, en van ne sedert tien jaren gewisselde meening van gevoelen. Het moreel gezag van dat votum was dan ook herhaaldelijk èn door de Regering èn door de Kamer erkend, zelfs door die leden, welke in mei 1859 bij het uitbrengen van dat votum in de minderheid geweest waren. De Minister was zelf geweest een warm voorstander van het in mei aangenomen votum; indien dit het geval niet geweest, hij zou niet als Minister de tegenwoordige wetsvoordragt hebben voorgesteld. Zelfs durfde de Minister te betoogen, dat in dat votum van mei 1859 zelfs lag de bedoeling om te hebben afzonderlijke collegien van appèl, hetgeen de Minister afleidde uit de hoofdelementen van den strijd, die sedert 1850 gevoerd werd. Dat votum behoorde dus te zijn het uitgangspunt voor iedere poging, om eindelijk eens tot eene organisatie te komen.

Dat uitgangspunt-zelf regtvaardigde vervolgens de Minister, door te herinneren aan zijn advies, uitgebragt op 29 mei 1859 over het bekende votum; want hij kan niets anders zeggen nu, dan hetgeen hij destijds als lid der Kamer had gesproken. Kortelijk evenwel beantwoordde hij omtrent dit punt de bedenkingen, eergisteren door den heer van Goltstein geopperd. Het hoofdargument van den spreker, dat een hof van cassatie niet voegde aan een klein Land, werd door den Minister bestreden, op grond dat het doel van de cassatie, eenheid van regtspraak, evenzeer wenschelijk was in een klein als in een groot Land. Regtszekerheid was evenzeer behoefte voor een klein, als voor een groot Land. Bovendien in België, in Rijn-Pruissen, in Beijeren, in Hessen bestaan hoven van cassatie, dus in Landen gelijkstaande met of nog kleiner dan ons Land. Men vergat echter dat het physiek onmogelijk was, om de cassatie te vermijden, omdat de Grondwet imperatief voorschreef, dat *alle* uitspraken moeten kunnen worden onderworpen aan het oordeel van den Hoogen Raad; zonder het middel van cassatie was aan dat grondwettig voorschrift niet te voldoen.

Het voorgedragen stelsel van cassatie werd daarna door den Minister verdedigd. De toelating van den Hoogen Raad tot uitspraak ten principale, de toelating van uitspraak wegens schending van de toepassing van het regt, en de toelating van alle vonnissen, van die des kantonregters af, voor het middel van cassatie, werden achtervolgens door den Minister toegelicht. Met betrekking tot het eerste punt toonde de Minister aan, dat hier niet was strijd met het beginsel van cassatie, reeds blijkende uit de woorden zelve van de Grondwet; dat het zuivere renvooijen-stelsel (hoezeer de Minister zelf daarvan vroeger voorstander was geweest) niet was in het belang der regtspraak en der justiciabelen, en dat de uitspraak ten principale niet anders was dan de conclusie op de critiek van het arrest of van het vonnis. Ten aanzien van het tweede punt (cassatie wegens schending van de toepassing van het regt) betoogde de Minister, dat er strijd bestond of de Hooge Raad thans werkelijk de bevoegdheid had, om wegens die schending te casseren: zoo zelfs dat de Hooge Raad zelf die questie nu eens bevestigend, dan weder ontkennend had beantwoord. Die strijd behoorde bij de wet te worden beëindigd, en de Minister achtte het noodig, dat de Hooge Raad niet werd gebonden binnen het enge keurslijf van de strikte letter der wet. De Hooge Raad zou niet worden gesteld boven de wet, gelijk men had betoogd; maar aan een onzekeren toestand zou een einde gemaakt worden, door ruimer toe te passen het beginsel van cassatie dan op de letter alléén van de wet. Het woord „wetten" in de Grondwet beteekende niet, volgens den Minister, de letter van wetsartikelen van Nederlandsche wetten; maar de Minister dacht daarbij aan elken verbindenden regel. Eindelijk ten aanzien van het derde middel betoogde de Minister op nieuw, dat het middel van cassatie meer algemeen is gemaakt, om te voldoen aan de Grondwet, die wil dat aan het oordeel van den Hoogen Raad alle regterlijke uitspraken kunnen worden onderworpen. Wilde men niet het stelsel van den Minister, men zou moeten komen tot de afschaffing van het civiel appèl, zoo als de heer Wintgens dat verlangde. Maar de Minister betoogde dat zoo iets nergens ter wereld bestond. Ja zelfs de revolutionnaire constitutie van Frankrijk deinsde terug, om het regt op die wijze tot in zijne hechtste grondslagen te schokken; en alsof dat denkbeeld steeds in tijden van revolutie terugkeerde, waren er enkelen die in 1848 in Frankrijk op nieuw poogden dat civiele appèl af te schaffen. Ook toen echter durfde de revolutie niet zóó ver afbreken, ofschoon het stelsel gebaseerd was op de republikeinsche beginselen van gelijkheid, vrijheid en broederschap. De heer Wintgens zelf moest erkennen dat het civiel appèl niet was te missen, want in *zijn* stelsel verving hij het door het request civiel; maar nu ontwikkelde de Minister zeer breedvoerig, hoe gebrekkig dat palliatief werken zou. Wat aangaat het stelsel van mutueel appèl voor regters van gelijken rang, de Minister achtte het in strijd met de hoofdgedachte van het appèl; omdat men bij de niet-opdragt van 't appèl aan een *hoogeren* regter het gezag knakte van de regtspraak zoowel bij de justiciabelen als bij de regterlijke magt zelve, die alleen voor de censuur eener *hoogere* regtsmagt eerbied kan hebben. Ook dat stelsel was het stelsel der Fransche republikeinsche revolutie, omdat men geene *hoogere* regtsmagt wilde; maar sedert is men ook in Frankrijk terruggekomen van dat stelsel, en in 1856 is het afgeschaft ook ten opzigte van strafzaken.

De reden waarom de hoven behouden werden was derhalve door het gegeven betoog aangetoond, en nu kwam de Minister tot de reden, waarom het getal van die hoven werd verminderd. Over de geldquestie zou de Minister weinig zeggen; hij vereenigde zich te dien aanzien met hetgeen door den heer de Raadt was gezegd, en wilde alleen nog opmerken, dat afschaffing van zes hoven steeds bezuiniging zal opleveren, als men aftrekt de wachtgelden die zouden moeten worden toegekend. Maar wanneer de geheele organisatie ook al niet bezuiniging aanbragt, dan moest men niet vergeten, dat er in de wet verscheiden nieuwe elementen voorkomen, die voldoen aan lang gevoelde behoeften. Vermindering van de hoven was, betoogde de Minister, niet nadeelig voor de justiciabelen; omdat hoe hooger de regtsmagt was in appèl des te minder absoluut noodzakelijk was de nabijheid bij den justiciabele. Bij de tweede instantie immers was die nabijheid voor den justiciabele minder noodzakelijk ten civile; bij strafzaken was zelfs het hooren van getuigen niet de regel, zoodat alleen voor de enkele uitzondering niet voor elke provincie een hof afzonderlijk noodig was te achten. In Frankrijk zelfs waren op 36½ millioen inwoners slechts 27 hoven; de Rijnprovincien hadden maar 1 hof van appèl op 2,700,000 inwoners; België slechts 3 hoven op 3½ millioen. Wat het getal van 5 hoven betreft erkende de Minister dat 3 voldoende zouden zijn geweest indien alleen civiel appèl ware toegelaten; maar juist het appèl in strafzaken zou soms noodig maken het doorloopen van groote afstanden door getuigen, weshalve de hoven zoo veel doenlijk in de middenpunten des Lands moesten worden geplaatst.

Komende tot de twee andere bestanddeelen van de Regt. Org., de noodzakelijkheid van arrond.-regtbanken en van kantongeregten, herinnert de Minister dat daarover geen strijd bestond, maar alleen ten aanzien van de competentie en de appèllabiliteit dier collegien; hij zou deze punten bij de daartoe betrekkelijke artikelen behandelen. Intusschen bestreed de Minister het beweren van den heer Wintgens, dat, omdat de kantonregter de meeste zaken afdeed, *deze* de gewone regter zijn zou en *niet* de arrondissementsregtbank. De Minister betoogde daarentegen, dat het criterium van den gewonen regter niet lag in het aantal beregte zaken, maar alleen daarin dat de regter heeft een minimum maar geen maximum van beoordeeling; en in *dat* opzigt was de arrond.-regtbank de gewone regter. Hier kwam de Minister tot het vraagstuk van de competentie des kantonregters in burgerlijke zaken, maar, vermoeid, verzocht Zijne Exc. *dat* gedeelte van zijn betoog na de pauze te mogen voordragen.

De *Voorzitter* schorste daarop de Vergadering voor een kwartier-uurs (de Minister had twee uren gesproken) en na afloop daarvan zette de Minister zijn betoog voort.

Wat dan betrof de competentie des kantonregters in burgerlijke zaken, erkende de Minister dat de behandeling van dit vraagstuk zal behooren te worden uitgesteld tot de behandeling van de te dien aanzien voorgestelde amendementen door den heer Heemskerk Az. Maar zooveel betreft dit vraagstuk in verband met het algemeen karakter der voordragt, achtte de Minister eenige nadere beschouwing niet overbodig. De vraag is hier: wat men eigenlijk van den kantonregter wilde maken? Indien men van hem wil maken uitsluitend een concialiteur, dan moet hij geen regtsmagt hebben, en zou hij, bij het mislukken van zijne poging tot conciliëren, partijen moeten renvoijeren naar den bevoegden regter. In Frankrijk echter is de kantonregter tevens conciliateur en in andere zeer vele gevallen regter. Men moet dus kiezen of deelen. In 't stelsel van den Minister was de kantonregter regter, maar de mogelijkheid van conciliatie was niet uitgesloten; want den kantonregter wordt alleen verboden het zich inlaten in afzonderlijke, in éénzijdige gesprekken. In alle Landen, die hunne regterlijke instellingen ontleend hebben aan Frankrijk, was dan ook de kantonregter gebleven regter, en in de laatste jaren was overal de competentie van dien kantonregter uitgebreid geworden, zoo als o. a. in Rijn-Pruissen, in Hessen, in Sardinië, in Rijn-Beijeren. In Frankrijk is zelfs die uitbreiding van de competentie des vrederegters nu nog aan de orde van den dag. Dit verschijnsel heeft zijn oorsprong in de meer en meer erkende noodzakelijkheid: 1°, om een regter te hebben zoo nabij mogelijk den justiciabele; 2°, om eene proces-orde te bezitten die zoo weinig kostbaar, zoo spoedig en zoo eenvoudig mogelijk is. Daarin lag de grondslag voor het onttrekken van sommige cathegoriën van zaken aan de beschermende vormen van proces-voering; omdat, deed men het niet, in de meeste gevallen de justiciabelen voor nietige onderwerpen van geschil groote vertraging zouden ondervinden en kosten moeten betalen, geheel staande buiten verhouding tot het voorwerp van geschil. Sedert 1850 was dan ook hier te Lande, in de elkander opvolgende voordragten tot regterlijke organisatie, voorgesteld eene uitbreiding van die regtsmagt der kantonregters, zonder dat ooit in de verslagen der Kamer daartegen eene ernstige oppositie was gemaakt. De Minister ontkende niet, dat tegen de uitbreiding waren bezwaren, maar het gold de vraag, wat het zwaarste moest wegen; en dit was, volgens den Minister, het belang der justiciabelen, dat de mogelijkheid eischte tot het verkrijgen van snel en goedkoop regt. Dat doel zou men nimmer kunnen bereiken door eene vereenvoudiging der proces-orde bij de arrond.-regtbanken; daarentegen zouden het middel van appèl in de meer belangrijke zaken (art. 44) en het middel van cassatie voor alle vonnissen kunnen strekken om eene goede en degelijke regtspraak te waarborgen. Tegen de uitbreiding der regtsmagt had men ook aangevoerd de onbekwaamheid der kantonregters; in het algemeen moest de Minister ontkennen de juistheid van dat ongunstige oordeel; bovendien van de vonnissen der kantonregters werd slechts 6½ pct. geappeleerd, een bewijs dat in de meeste gevallen de justiciabelen tevreden waren met de geslagen vonnissen. Van de tegenwoordige voordragt wachtte de Minister intusschen ook in deze groote verbetering, ook omdat de kantonregter verbetering van bezoldiging zou erlangen, en thans een onafzetbaar regterlijk ambtenaar zou worden. Het geschiktste middel om bekwame kantonregters te verkrijgen, zag de Minister in de opleiding tot dat vak van bekwame jongelieden in de betrekking van griffier der kantongeregten.

Ten slotte behandelde de Minister nog enkele punten van algemeenen aard, die in den loop der discussie waren aangevoerd. Die punten betroffen: 1°, *de bepaling der tractementen in het algemeen;* de Minister achtte de voorgedragen cijfers billijk, zonder dat ze juist geacht kunnen worden overbodig te zijn, en althans hoog genoeg om geschikte personen voor het regtersambt te verkrijgen. Noodig is het echter daarbij, dat de doctors-graad aan niemand worde gegeven, dan die hem door ijverige en degelijke studie heeft verdiend. Nieuwe regeling van het hooger onderwijs zal daartoe veel moeten bijdragen; de Regering tracht haar voor te bereiden, maar niet met tooverslag is zoo moeijelijk onderwerp tot stand te brengen. Intusschen, in afwachting van die regeling, schijnen nu reeds strenge examina al meer en meer te worden de voorwaarden tot promotie, waarin de Minister zich zeer verheugde. 2°, *de onvolledigheid der wet*, in zoover zij niet bevat de regterlijke indeeling van arrondissements-regtbanken en kantongeregten. Inderdaad behoorde die indeeling tot deze wet; maar de Minister geloofde niet dat de tijd voor die regeling nu reeds was gekomen. De indeeling moest rusten op de ondervinding, die werd opgedaan omtrent de competentie en de appellabiliteit, en men moest derhalve die ondervinding vooraf, althans voor eenigen tijd, hebben opgedaan. 3°, *de herziening van de wetboeken op de burgerlijke regtsvordering en strafvordering.* De Minister wenscht niet eene partiële herziening. Bij aanneming dezer voordragt was de herziening van het Wetboek van Strafvordering onvermijdelijk, de Minister zou zich daartoe met ijver zetten; maar hij vreesde dat zoodanige herziening niet spoedig bij de Kamer zal tot stand komen, op grond van de ervaring opgedaan bij alle belangrijke wetsvoordragten, die jaren lang onafgedaan waren gebleven. De Minister achtte het dus raadzaam, om tot zoo lang te wachten met de invoering eener nieuwe regterlijke organisatie; hij achtte het verkieselijker die regterlijke organisatie in te voeren met wijziging alleen, voor zooveel noodig, van die wetboeken indien het niet anders kon; doch hij voor zich zou trachten al het mogelijke te beproeven om eene geheele herziening voor te bereiden.

De Minister thans aan 't einde zijner rede gekomen (die van 11 tot 3 ure had geduurd) dankte de Vergadering voor de onverdeelde aandacht hem geschonken, al ware het ook dat hij misschien van het geduld der Kamer misbruik had gemaakt.

De heer *Wintgens* repliceerde, om de hoofdpunten van zijn betoog van gisteren te handhaven en die hoofdpunten van des Ministers rede te bespreken. Vooral kwam hij op tegen het plan des Ministers, om eerst bij art. 59 te behandelen het vraagstuk der strafregtspleging; naar zijn oordeel was dit een hoofdbeginsel der voordragt, dat bij de algemeene discussie niet mogt worden op zijde gezet. Hij trad te dien aanzien op nieuw in beschouwingen om te betoogen het gevaarlijke en onwetenschappelijke van 't appèl in strafzaken. Voorts protesteerde hij tegen het beweren des Ministers, alsof hij, spreker, wilde de afbreking van al het bestaande; hij had slechts aangedrongen op eene doortastende en heilzame hervorming. Hij wilde eene *nieuwe* inrigting volgens de Grondwet, zonder daarom *al* het bestaande te veroordeelen; de tegenwoordige voordragt gaf daarentegen *niets* nieuws: al de grondslagen waren behouden. Dat was niet de bedoeling der Grondwet, toen zij eene *nieuwe* regterlijke organisatie voorschreef. Daarna trad spreker op nieuw in beschouwingen over het stelsel van cassatie, dat, zoo als het nu is voorgedragen, den spreker tweeslagtig voorkwam en bovendien den Hoogen Raad overliet zonder eenige grens te oordeelen; feitelijk zou de Hooge Raad worden een hof van appèl. Hij was *geen* voorstander van de afschaffing van 't civiele appèl, gelijk de Min. had gemeend; die zaak was door hem beschouwd geworden alleen in verband met de beslissing der Tweede Kamer op 27 mei 1859. Hij was en is nog voorstander van een Hoogen Raad als hof van appèl; maar wanneer het votum van mei 1859 moest blijven gehandhaafd, dàn zou hij consequent ook enkel cassatie verlangen. Spreker behandelde daarna nog andere verschillende punten, zooals de betrekking van kantonregter als conciliateur, de uitbreiding van de regtsmagt der kantonregters, de toelating van 't middel van cassatie voor alle zaken enz. Ten aanzien van die punten handhaafde de spreker zijne vorige stellingen, die afkeurend luiden voor hetgeen thans wordt voorgesteld. Ten slotte betoogde de spreker de wenschelijkheid, om, alvorens over te gaan tot de behandeling der artt., even als in mei 1859, te beslissen over de *hoofdbeginselen*, vervat in de artt. 42, 59, 68 en andere der wet; en zulks omdat de wet is een onafgebroken geheel en men bijv. art. 59 willende afstemmen, reeds in vroegere artt. die afstemming zou hebben gepraejudicieerd. Het eene art. praejudicieerde het andere, en daarom was het, z. i., noodzakelijk, om vooraf bij stemming over *de hoofdbeginselen* te beginnen.

De heer *van Goltstein* vroeg daarna het woord, maar wegens het vergevorderde uur werd de verdere beraadslaging verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

PROVINCIALE STATEN
van
ZUIDHOLLAND.

Zitting van vrijdag 9 November.

In deze zitting heeft de Commissie, in eene vorige zitting benoemd, tot het vaststellen van een adres aan de Tweede Kamer, betreffende het wetsontwerp nopens de verbetering van den waterweg van Rotterdam naar zee, haar ontwerp ter tafel gebragt, dat zal worden gedrukt; zullende de beraadslagingen hierover nader plaats hebben.

Vervolgens is na beraadslaging *aangenomen* het ontwerp-tarief voor de heffing van sluis- en doorvaartgelden ten behoeve van de provincie Zuidholland, aan de Mallegatsluis te Gouda, te rekenen met 1 jan. 1860.

Na beraadslaging is, overeenkomstig het advies van Gedeputeerde Staten, met 52 tegen 2 stemmen (de heeren van der Goes van Naters en Gevers Deynoot) *afgewezen* het verzoek van de vereenigde vergadering van Delfland, om subsidie uit de provinciale fondsen, tot verbetering der zeeweringen achter Loosduinen.

Hierna is beraadslaagd over het rapport der Commissie op het adres van Gedeputeerde Staten, tot het toestaan van het verzoek van Burgemeester en Wethouders van Oudewater, om eene provinciale subsidie van *f* 2800, tot verbetering der kaaimuren binnen die gemeente. — Dit verzoek is *afgewezen* met 38 tegen 14 stemmen.

Door de daartoe benoemde Commissie is rapport uitgebragt omtrent de voorstellen van Gedeputeerde Staten, betreffende de verzoeken van onderscheidene Gemeentebesturen, om subsidie uit de provinciale fondsen, tot den opbouw van scholen en ter voorziening in de kosten van het gewoon lager onderwijs. Dit onderwerp zal nader worden behandeld.

Niets meer aan de orde zijnde is de vergadering gescheiden tot aanstaanden woensdag, ten 10½ ure.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.